Sakala

Asutanud C. R. Jakobson 1878

Kolmapäev, 23. aprill 2014 Nr 77 Viljandi maakonna päevaleht sakala.ajaleht.ee Hind 0,90 €

Läbiotsitava auto juhile võib see, kui võõras inimene – olgugi võimu esindaja – tema isiklikku vara lähemalt uurib, mõistetaval ja täiesti legaalsel põhjusel ebameeldivusi valmistada.

Sakala juhtkiri

Pole vaja olla renessansiaegne multigeenius mõistmaks, milline on trend, kui Soomes elab linnades 84, Rootsis 85 ja Eestis 68 protsenti inimestest.

MADIS TIMPSON, siseministri nõunik

LK 2

Mürgitamine hävitab mesilasi

Igal aastal hukkub ligikaudu kolmandik Eesti mesilasperedest. Oma rolli mängib seejuures tõik, et üha enam kasutatakse taimekaitsevahendeid. Põllumehed peavad ju konkurentsis püsimiseks järjest paremat saaki saama.

LK 8

MUSTLA

Kütid võitlevad varestega

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Mustla rahvas on suures hädas koolimaja ümbruses pesitsevate künnivarestega, kes lärmitsevad ja määrivad oma väljaheidetega möödujaid. Et olukord lahendada, kutsus vallavanem appi kohalikud jahimehed.

Ehkki Vambola jahiseltsi juhi Kalev Kikase jutu järgi on kuu aja tagusega võrreldes kohale jäänud vaid kümnendik varesearmeest, oli esmamulje ometi ehmatav. Kohe, kui Sakala fotograaf kooli juures autost väljus, tabas teda pähe ja õlale väljaheitelärakas. Kraaksumine oli vali nagu Hitchcocki filmis. Veidi rahulikumaks muutus siis, kui Kalev Kikas oli paar hoiatuslasku õhku lähetanud.

Elu nagu õudusfilmis

«Oi, kui õudne. Kas keegi tahaks sellises kohas elada?» sõnas Mustla elanik Helene Lind.

Koolist koju kõndivad tütarlapsed Kristiin Hunt ja Kristina Riimak olid sama meelt. «Issand kui tüütud linnud,» sõnas Kristiin Hunt.

«Nendega koos elada on jube, aga oleme juba harjunud,» lisas Kristiina Riimak.

Marina Nurmeots kinnitas, et tema pere on varestest tüdinenud. «Nad segavad meie elu tublisti,» sõnas ta. «Ilusat linnulaulu ei kuulegi, ainult vareste kraaksumine. Selleks, et rahu saada, lennutame vahel rakette taevasse.»

Märtsi keskpaigast on Vambola ja Kärstna jahiseltsi mehed vallavanem Alar Karu palvel vareseid õhtuti kirbul hoidnud.

Alar Karu kinnitusel on Mustla kooli ümber lärm olnud nii suur, et kevaditi ei saa klassides aknaid lahti hoida. «Vanemad on tihti helistanud ja kurtnud, et lapsed lähevad joostes kooli, et mitte oma riideid õhust pudenevate väljaheidetega määrida,» kirjeldas Karu. Lapsed ei saanud spordiplatsilegi minna ning suure lärmi ja määrimisohu tõttu oli väljas aktusi pidada väga keeruline.

Heitlevad kuu lõpuni

Kalev Kikase jutu järgi oli vareseid hinnanguliselt 1500 ringis. Pihta on lastud vaid mõnele, enamasti tulistavad jahimehed hoiatuseks lihtsalt õhku. Kuu ajaga on saadud niikaugele, et linnud on vaikselt asunud mujale suunduma.

«Peame kuu lõpuni vastu pidama, seejärel peaks varestel olema juba pesad loodud,» sõnas Kalev Kikas.

Seda, miks varesed just koolimaja ümber pesitsevad, ei osanud vallavanem ega jahiseltsi juht arvata. «500 meetri kaugusel niidul on kaasik ja Mustla ümber on piisavalt metsatukki – tehku sinna pesasid nii palju kui kulub,» ohkas Kikas ning tõdes, et paraku varesed suures metsas ei pesitse, vaid ikka asulates.

Kikase kinnitusel ei peeta vareste laskmist seaduse järgi jahipidamiseks. Linnade ja omavalitsuste territooriumil võib seda teha omavalitsuse korraldusega.

Jahimehed on seltsi juhi ütlemist mööda mitusada pauku lasknud ja tema ise on vareste hulgas tuntud hirmuvalitseja. «Minu auto tunnevad nad juba 300 meetri kauguselt ära, siis on tiivad sorakil. Kui lähemale jõuan, on nad juba lennus.»

Kikase jutu järgi söövad varesed kõike taimset, igasuguseid toidujäätmeid ja teiste lindude mune. Ta ei tea, et Mustlas oleks neile eriti suurt toidulauda.

Alar Karu sõnutsi on varestega olnud muret juba mitu aastat. «Õpetajad on jahimeeste appitulekuga olnud väga rahul ja teisedki kodanikud on tulnud valda tänama,» sõnas ta. Vallavanem lisas, et vareste ohjeldamine on kokku lepitud keskkonna- ja päästeametiga.

Vareseliha passib süüa

Ornitoloog Olav Renno jutu järgi ei tohi linde pärast munemist enam häirida. Ta tuletas meelde, et varestega on hädas oldud ka Viljandis. Ta avaldas lootust, et kui linde piisavalt häirida, võivad nad uue pesitsuskoha otsida.

Renno kinnitust mööda on varesed taimetoidulised, aga poegadele toovad nad ka ussikesi ja maipõrnikaid.

«Varesed on täiesti söödavad. Seega kõvema südamega jahimehed, proovige järele!» julgustas ta. «Vares ei ole sugugi sellise maitsega nagu kajakas, kelle keetmise järel peab minema viskama vee, kajaka ja poti takkapihta.»

Vambola jahiseltsi juht Kalev Kikas on Mustla vareste hirm. MARKO SAARM

ILM

11°

Täna on päikesepaisteline ilm. Puhub kirde- ja põhjatuul kiirusega 5–12 meetrit sekundis, õhtupoolikul tuul nõrgeneb. Sooja on 7–12 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 5.45 ja loojub kell 20.49.

VILJANDIS

Ugala näitab lastele esietendust

Ugala teatris esietendub täna kell 13 «Printsess Luluu ja härra Kere», mis tuleb kordamisele ka kell 18.

Viktoriin lõpetab

Linnaraamatukogus lõpetatakse täna kella 10–12 «Kultuurikonksu» II hooaeg koos diskussiooniga autoriõigusest.

Lapsed meisterdavad

Linnaraamatukogus algab täna kell 18.15 väikeste sõprade meisterdamisklubi.

Seiklus ja põnevus filmilinal

Sakala keskuses linastub täna kell 11 ja 19 seiklusfilm «Maailma mõõtmine». Männimäe salongkinos näidatakse täna kell 17 põnevusfilmi «3 päeva tappa».

Männimäel näeb komöödiat

Männimäe külalistemajas etendub täna kell 20 «Meri ja Ilves».

MAAKONNAS

Uus näitus Suure-Jaanis

Suure-Jaani külalistemajas saab vaadata kunstnik Enno Alliku lillemaale.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

ARVAMUS

Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

JUHTKIRI

Kõhutunne ja politseiriik

Küsimus, kas politseinikel peaks olema õigus kõhutunde põhjal iga autot kinni pidada, on äärmiselt keeruline. Ühest küljest tahaks ju, et korrakaitsjatel oleksid kõik võimalused oma tööd teha ja seaduserikkujaid tabada, teisalt aga ei tohi lubada tekkida politseiriigil, kus mundri selgatõmbamine annab sisuliselt voli teha mida tahes.

Eilses Päevalehes käsitletud juhtum, kus üks tuntud ärimees kaebas politsei kohtusse, sest tema auto, milles oli radariavastaja, oli kinni peetud ja läbi otsitud pelgalt aimduse peale, vääriks omaette käsitlemist.

Olulisem sellest on aga laiem küsimus, kas politseiniku kõhutunne on piisav alus, et mingit sõidukit puistata. Praegu kehtivad seadused jätavad selles osas tõlgendamisruumi. Olgu siinkohal öeldud, et konkreetsel juhul andis riigikohus õiguse politseile.

Läbiotsitava auto juhile võib see, kui võõras inimene – olgugi võimu esindaja – tema isiklikku vara lähemalt uurib, mõistetaval ja täiesti legaalsel põhjusel ebameeldivusi valmistada.

Kogenud korravalvuri aimdust ei tohi kindlasti alahinnata ning pole kahtlustki, et tänu vaistule avastatakse nii mõnigi kurjategija. Paraku on seaduses üsna raske, kui mitte võimatu määratleda, millisel juhul tohib korrakaitsja end kõhutundel põhinevast kahtlusest juhtida lasta.

Pealegi ei tohi unustada, et läbiotsitava auto juhile võib see, kui võõras inimene – olgugi võimu esindaja – tema isiklikku vara lähemalt uurib, mõistetaval ja täiesti legaalsel põhjusel ebameeldivusi valmistada. Säärasel juhul peab läbiotsimine olema veenvalt põhjendatud. Kui see seda pole, on inimese privaatsuse õigust selgelt riivatud. Küllap ei tahaks meist keegi, et seadused niisugustele liialdamistele kõik eeldused loovad.

REPLIIK

Põhjamaised soojasõltlased

ÜLLAR PRIKS

Sakala
433 0044

Veel paar nädalat tagasi istusin ma jonnakalt jopesse mässituna välikamina ees ning passisin kipras kulmuga raagus kirsse ja kolletavat murulappi. Kuigi olen Eestimaa sombuse taeva all juba paraja portsu aastaid mööda saatnud, tuleb igal aastal igatsus suvesoojuse järele törts varem, kui loodus on heaks arvanud seda lubada.

Siin elatud aastatuhandetega võiks leppimine aastaringse kehva suusailmaga meie geenikoodi ju sisse kirjutatud olla. Kusagil kuklas kisab aga üks mehike suveöise baila-baila järele. Kel rahakott lubab, kargab lennukisse ja põrutab Kanaaridele. Teised võtavad esimeste soojade ilmadega ülakeha paljaks ja kukuvad aiamaal lammutama.

Nädalavahetusel Kantrekülas toimuvat jälgides mõtlesin ainult, et kunas nad neid mune veel keeta ja värvida jõuavad. Igal õuel praksus lõke, igas puuvõras kõlkus käsisaega peremees ja igas peenras ukerdas mullase ninaga perenaine.

No pole hullu. Jaanipäevaks on kõigil oma päikesekogus kätte saadud ning siis võime rääkida jälle Alpi suusamägedest ja armsatest lumememmedest.

Maailma parim Kesk-Eesti

MADIS TIMPSON

Viljandi maksumaksja, siseministri nõunik

SATTUSIN ÜKSPÄEV lugema Viljandimaa uut arengustrateegiat ja soovitan seda ka teistel teha. See on päris põnev tekst, kuhu on kirja pandud visioonid ja mõõdikud. Arvatavasti kirjutaksin nendele mõtetele alla. Aga midagi jäi siiski kripeldama.

Kui me kirjutame maakonna arengukavasse lause «Konkurentsivõime tõstmine läbi väärtuslike töökohtade loomise on Viljandimaa arengu peamine tee», pole selles midagi imelikku. Kummaline oleks, kui seda seal poleks. Niisuguse visiooni võiks kirja panna igasse arengukavasse ja see oleks õige. Olen veendunud, et see oleks õige ka Hongkongis või Singapuris.

TEGELIKULT TAHAN ma kirjutada mõtteviisi muutmisest. Minu arvates näitab Viljandimaa reklaamlause «Ürgses rütmis» üsna täpselt meie praegust mõttemalli. Meile meeldib vaadata minevikku ning, mis seal salata, seal on tõesti vägevaid inimesi ja tegusid. Me olime ikka tegijad!

Tänapäeval kahjuks enam niimoodi ei saa. Juba president Lennart Meri ütles oma kõnes algava kooliaasta puhul 2001. aastal: «Ja te teate, et muutuvas maailmas võidab see, kes maailmaga käib koos, käib natukene kiiremini kui maailm.»

Me peame olema valmis muutusteks ja mitte liialt haakuma mineviku külge. Tulevikku vaadates peab küll tõdema, et rahvastik aina väheneb, aga sellega tuleb arvatavasti leppida. Pole vaja olla renessansiaegne multigeenius, mõistmaks, milline on trend, kui Soomes elab linnades 84, Rootsis 85 ja Eestis 68 protsenti inimestest.

MULLE TUNDUB, et meid ees ootav kõige tähtsam muutus puudutab enesest lugupidamist. Poliitikas tavatsetakse selle kohta öelda: «*To rule or to follow.*» Üks pritsimehest sõber tõlkis selle järgmiselt: «Kas juhtida ise juga või sörkida sabas.»

Mulle meeldib mõelda suurelt ja unistada. Näiteks unistan ma, et saaksin sõita rongiga Viljandist Tallinna 70 minutiga. Ja õhtul tagasi.

Kuulen juba inimesi enesele ütlemas, et tehniliselt pole see praegu võimalik. Ja neil on õigus! Ma lihtsalt tahan, et keegi ütleks välja: me soovime tulevikus sõita pealinna tunni ja kümne minutiga.

Samuti soovin ma, et too kurikuulus Rail Baltic läheks läbi Viljandi Valmierasse ja sealt edasi Euroopasse. Saan aru, et see pole originaalne idee, aga viljandimaalasena tahan, et keegi kohalikest otsustajatest ütleks välja: tegelikult saab ka siitkaudu.

Veel võin unistada, et kusagil Viljandimaal oleks ka Rail Balticu logistikakeskus, kus kohalikud tööd saaksid. Tartu kandi inimesed on selle teema tõstatanud. Miks meie oleme pea norgu lasknud ja olukorraga leppinud? Kõige ohtlikum ongi mõelda: mis nüüd meie, me oleme väikesed, me ainult muretseme ega saa midagi muuta.

> **Kõige tähtsam muudatus puudutab enesest lugupidamist.**

KAS KEEGI VÕIKS mulle lahti seletada selle loogika, et kuigi Viljandi maavalitsus ei andnud oma heakskiitu uute rongide sõiduplaanile, kus ekspressrongid tõmmati lihtsalt maha ja väljumiste arv langes 12 pealt kaheksale, väitis rongifirma juhatuse liige, et too ettepanek on sündinud kooskõlas maavalitsuse soovidega.

Dokumendiregistrist on selgesti näha, et maavalitsusega seda ei kooskõlastatud. Ehk siis lühidalt: kui liine tõmmati maha ja ekspressrongi ei olnud algul üldse, selgitati meile, et see oligi meie endi soov. Minu arust on see avalikkuse eksitamine.

Mul ei ole kahjuks pakkuda võluvitsa, mis kõik probleemid lahendaks. Aga ma arvan, et peaksime kasutama iga väiksematki võimalust, et elu muutuks Kesk-Eestis paremaks. Nagu on öelnud tuntud hokimees Wayne Gretzky: «Sa eksid kõikidel löökidel, mida sa ette ei võta.»

KUI JUSTIITSMINISTEERIUMIS töötasin, oli nii minu kui minister Hanno Pevkuri põhimõte, et võimaluse korral tuleb ka justiitssüsteemis teha regionaalpoliitikat.

Haapsalus on maksekäsu kiirmenetluse osakond ja Jõhvi on viidud terve vanglate osakond. Minister oli nõus kaaluma kohturegistri osakonna Viljandisse toomist. Selline keskus looks Viljandisse umbes 130 keskmisest tasuvamat töökohta.

Mulle on jäänud mulje, et Viljandimaa probleem peitub eelkõige selles, et siin pole keskmisest kõrgema haridusega naistel lihtne tööd leida. Registrikeskuse Viljandisse tulek aitaks minu arvates palju kaasa selle mure lahendamisele. Loodetavasti uus justiitsminister jätkab seda suunda, mida on juba mitu aastat hoitud.

Miks on nii, et Eestil on küll Ida-Virumaa tegevuskava ja tegemisel on Kagu-Eesti tegevuskava, kuid seniajani pole räägitud ühtegi sõna Kesk-Eesti tegevuskavast, kuigi inimeste väljaränne on siinkandis kõige suurem? Loodan väga, et järgmises koalitsioonilepingus on see kirjas, olgu siis võimu juures kes tahes.

Ühiskond pole veel valmis

RANNAR RABA

«Sakala»
433 0051

OLEN AVASTANUD, et iga kord, kui keegi praegu riigikogus arutatava kooseluseaduse eelnõu kontekstis väidab, et Eesti ühiskond pole homoseksuaalsete suhete seadustamiseks veel valmis, tõmbub mul kulm kipra. Mis mõttes? Mis jama ta ajab? Kuidas ta seda seletab?

Inimeste magamistoaharjumused on kahtlemata erinevad: mis ühtedele on meeltmööda, ei pruugi kaugeltki meeldida teistele. Vähe sellest: see, mis ühele tundub normaalne, võib teisele mõjuda lausa tülgastavalt. Sinna pole midagi parata. Sellega võib vabalt leppida. Aga see, kui haritud inimesed seadust luues sõna otseses mõttes udu ajavad, on kurvastav ja väärt halvakspanu.

Riigikogulane, kes soovitab homoseksuaalid «vääratest» harjumustest vabastamiseks arsti juurde ravile saata, on lihtsalt halenaljakas. Kuni sedavõrd rumalat juttu ajavad vähesed, võib neisse suhtuda lihtsalt huumori või kaastundega: elagu pealegi oma mustvalges maailmas, kui peanupp vikerkaarevärvilise maailma käsitlemiseks ahtaks jääb.

Hoopis tõsisem lugu on haritud ja mõtlemisvõimeliste poliitikutega, kes ühe suupoolega kiitlevad, kuidas Eesti on jõudnud maailma kõige vabamate ja inimõigusi kõige kõrgemalt väärtustavate riikide sekka, kuid teisega hindavad siinse ühiskonna sooneutraalse kooseluseaduse mõttes ebaküpseks. See on puhas silmakirjalikkus, mille taga kumab labane hirm kaotada konservatiivselt meelestatud valijate hääli.

HUVITAV, MILLAL meie ühiskond nende meelest ükskord küpseks saab? Mille taha me oleme takerdunud? Kas keegi peab enne ära surema? Kui jah, siis kes?

Otsustajad, kes sel kombel korraga kahel toolil istuvad, ei naeruväärista üksnes ennast, vaid võimu laiemalt. Valmidus käsitleda kõiki teemasid nii, nagu need tegelikult on, peaks olema vaba õigusriigi poliitikutele omane. Ka siis, kui sellega kaasneb oht kedagi välja vihastada.

RIIK, KES VÕTAB sotsiaalsete garantiide jagamisel aluseks inimeste sügavalt isiklikud tõekspidamised ja intiimsed sättumused, püsib veel vähemalt ühe jalaga minevikus. Mees, kellel napib mehisust, ütlemaks, et lähedussuhted ja voodielu on igaühe enda asi ning riik ei tohiks neid ühegi otsuse puhul aluseks võtta, pole mingi õige mees.

PRÄÄNIK

Kohvik Fellin valiti esimese Viljandi söögikohana poolesaja Eesti parema hulka.

PIITS

Viljandis Uku tänaval veeti ühe eramaja krundi juurde mitu kotti prügi.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

78

Teisipäeva lõunaks oli «Teeme ära!» talgukaardile Viljandimaal kantud 78 töötegemise kohta, neist 57 ootavad abilisi 3. mail. Sel päeval kutsutakse kõige rohkem inimesi heakorratalgutele – neid oli kirjas 36.

Eile avas Fellini peakokk Margo Paluoja suure tunnustuse tähistamiseks vahuveini ning kohviku omanik Merit Berzin kinnitas kohviku uksele konkursi korraldajatelt saadud tunnuskleepsu. 2 × AIVAR AOTÄHT

FELLIN

Viljandi jõudis paremate restoranide kaardile

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Esimest korda on Eesti 50 parema söögikoha seas Viljandi toidukoht – Vabaduse platsi ääres asuv Fellin. Omaniku arvates on see kohvikule kõigi aegade suurim tunnustus.

«Poolteise aastaga oleme jõudnud nullist Eesti 50 parema sekka. See on väga ilus ja me oleme väga õnnelikud,» kirjeldas eile oma emotsioone Fellini kohviku omanik Merit Berzin. «Poolesaja parema hulka on meid valinud professionaalid ja nende arvamus on väga oluline.»

Ekspertide hinnang

Eesti 50 paremat toidukohta valib juba seitsmendat aastat veebiportaal Eesti Maitsed. Ettevõtmise projektijuhi Aivar Hansoni seletust mööda teevad söögikohtade seas valiku Eesti tipprestoranide töötajad.

Kõigepealt said valikuõiguse eelmise aasta 50 paremat. Igast toidukohast valiti hindajaks kolm inimest: üks juhtkonnast, üks köögist ja üks saalateenindajatest. Igaüks neist valis välja seitse enda arvates parimat kohta. Et hääletusel liiga palju oma kandi tegijaid ei toetataks, ütleb reegel, et neli toidukohta võib olla oma linnast või regioonist ja vähemalt kolm peab olema kaugemalt.

Kui esimesed 150 hääletajat on oma valiku teinud, loetakse hääled kokku. Seejärel saavad hääletada kolm esindajat nendest toidukohtadest, kes on esimeses voorus saanud vähemalt kolm häält. Hääletamine lõpeb siis, kui kõik need toidukohad on saanud oma valiku teha.

Eelmise aastaga võrreldes on 50 parema seas 12 muudatust ning esimest korda on tipprestoranide seas toidukohad Viljandist, Haapsalust ja Raplamaalt.

«Oleme silma jäänud,» rõõmustas Merit Berzin. «See, et väikelinna toidukoht jõuab 50 sekka, on tegelikult väga suur asi.»

Omanik ei arva, et edetabelis kõrgele kohale jõudmine toob Fellinisse suve jooksul rohkem kliente. «Tavaline inimene sellest konkursist väga palju ei tea ja välisturist teab sellest veel vähem. Aga võib-olla meile antud tunnuskleeps kutsub inimesi sisse astuma.»

Aivar Hansoni sõnul jagus valimistel hääli umbes 150 toidukohale ja kolm neist olid Viljandist. Fellin oli neist Hansoni sõnul selgelt parem. Hääli said ka pärimusmuusika aida kohvik ja Sakala keskuses tegutsev Harmoonia.

Parima selgitamine algab

Poolesaja tublima väljakuulutamisega on Eesti parima restorani valimine alles poole peal. Suve jooksul käivad finaliste hindamas 30 eksperti: 12 eestlasest toidumeedia esindajat ja 18 välismaalast.

«Igas restoranis käib kuus kuni kaheksa hindajat. Toidukohtade omanikud ja töötajad ei tea, kes nad on,» rääkis Aivar Hanson. Pärast külaskäiku täidavad eksperdid ankeedi ja parim restoran teatatakse oktoobris.

«Nüüd tuleb pingutada, sest 50. kohale ei taha kuidagi jääda,» sõnas Merit Berzin.

Ta on veendunud, et Fellini kohvik muutub suve jooksul veel paremaks kui praegu. «Arengu taga on meie peakokk Margo Paluoja. See, et me poolesaja parema hulka jõudnud oleme, on paljuski just tema suur töö,» lisas Berzin.

Vabaduse platsi servas asuv Fellini kohvik avati 2012. aasta detsembris ning on töötanud poolteist aastat.

Majaomanikku tervitas aia taha jäetud prügihunnik

KETLIN BELJAEV
ketlin.beljaev@ajaleht.ee

Viljandis Uku tänaval elav Karl Matson avastas eile hommikul, et keegi on tema aia taha mitu kotitäit prügi jätnud.

«Hommikul tuled välja ja leiad riideabi. Siis hakkasin vaatama, et polegi ainult riideabi,» rääkis ta. Katkiste naistekampsunite seas leidus kottides näiteks lineaaralgebra loengu konspekt, Elisa reklaamplakat ja hulk tühje pakendeid.

Matson ütles, et varem pole ta sellist prügihunnikut oma aia tagant leidnud, küll aga on ta saanud koristada hekist sinna lennutatud topse ja muud sodi. «Nad nagu tunneks, et ma ei suuda oma prüginormi muidu välja anda,» ütles prügikottide likvideerimisega ametis olnud majaomanik.

Linnavalitsuse majandusameti spetsialist Toomas Vilberg tõdes, et prügikotte on aia tagant leida küll ebameeldiv, kuid enamasti pole võimalik tuvastada, kellele kott kuulub, ja kõige lihtsam ongi see ise ära koristada.

«Kui suudetakse tõestada, kes prügi tõi, ja ta oma teo politseile üles tunnistab, on võimalik teda trahvida, aga praktika näitab, et see üldjuhul ei toimi,» lausus ta.

Ka teistelt linnatänavatelt võis eile leida kraami, mida omanik polnud suutnud prügimäele viia. Juba pikemat aega on Kantrekülas vedelnud kaks tugitooli: üks neist on veetud Lille tänavale ja teine samasugune konutab lähedal asuval Köstri tänaval. Võib-olla olid tugitoolid jäetud laokile hea äraoleku tegemiseks, sest Köstri tänava tooli ees on ka väike lõkkease.

ELMO RIIG

Uku tänaval elav Karl Matson leidis oma aia tagant kaks prügikotti.

Politsei kahtlustab süütamist

Politsei uurib võimalust, et pühapäeval Karksi vallas Metsakülas aset leidnud majapõleng võis alguse saada süütamisest.

Pühapäeval kell 9.52 said päästjad väljakutse Metsakülla, kus ühekorruseline puitmaja põles lausleegiga. Selle katus oli sisse vajunud ning hoonest jäid järele vaid varemed. Päästjad lõpetasid kustutustööd veidi enne kella kolme pärastlõunal ning esmaspäeval käisid tegemas järelkustutust, sest hoone oli uuesti süttinud.

Sündmuse täpsemate asjaolude uurimiseks on algatatud menetlus. Traataiaga piiratud hoones põlengu ajal kedagi ei viibinud ning ametnikel on alust arvata, et tuli võis alguse saada süütamisest. (Sakala)

Rahvusliku ehituse tudeng Marko Aron viib Lossi tänava hoovis ellu ühe oma lapsepõlveunistuse. 2 × ELMO RIIG

EHITUS

Tudeng teeb iidse tamme otsa onni

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Viljandis Lossi tänaval kunagise Kirsimäe kohviku hoovis käib põnev sahmimine. Kultuuriakadeemia rahvusliku ehituse neljanda kursuse tudeng Marko Aron meisterdab õuel kasvava iidse tamme otsa onni.

Kuigi puud on alles raagus, ei ole juhuslikul möödakäijal väiksema toa mõõtu onni sugugi lihtne märgata. Mitme meetri kõrgusele puuvõrasse peidetud täislaudisest põranda ja laega ehitis on iga seiklushimulise poisi unistus. Puuklotsidest läbi aetud ning otsapidi maasse kinnitatud trossid moodustavad tugeva, ent õhulise redeli.

Onnist kostab vilet ning hõikamise peale pistab meistrimees pea välja. Energiast pakatav Aron on küünarnukkidest saati saviga koos. «Punusin vitstest seinad ja nüüd mätsin neid saviga kokku,» seletab ta. Hiljem on meistril plaanis onni seinad nii seest kui väljast ka krohvida.

Tihedama ehitustööga alustas ta lihavõttepühade ajal. Selleks ajaks oli alusplatvorm juba olemas. Nädalapäevade jooksul loodab ta onni päris valmis saada.

Austab ja hoiab tamme

Ehitist puule sobitades on Marko Aron olnud väga ettevaatlik ja hoolas. Kuuesõrmelise käelabana sirutuva võra vahele sätitud majakese kinnitamiseks pole puusse lastud ainsatki kruvi.

«Kõik ehituseks vajalik on kas enda otsitud või headelt inimestelt saadud,» räägib ehitaja. «Saematerjaliga toetas krundi omanik Rivo Rosin ja savi mätsimiseks vajaliku põhu sain Priit-Kalev Partsult, kes on rahvusliku ehituse õppekava hoidja.»

Katusematerjali pole tudeng veel välja valinud. «Üheks variandiks on plekk, aga see võib asjatut kolinat tekitada,» arutleb ta.

Oma tegemised on ehitustudeng seni sordiini all hoidnud ning mingeid ainepunkte ta onni valmides koolilt ei teeni. «Tegemist on lapsepõlveunistuse realiseerimisega. Kui noorena jäävad teatud asjad tegemata, tuleb need hiljem järele proovida,» nendib ta muiates.

Kohalike poiste seas on Aron väga populaarne. «Käivad teised siin kogu aeg õhkamas ja imetlemas. Ütlevad, et see on maailma kõige lahedam asi, mida nad üldse näinud on.» Neile see onn ju hiljem ka jääb, sest ehitaja lõpetab suvel kooli ja läheb edasi.

Elu okste vahel

Praegu Marko Aron põhimõtteliselt elabki puu otsas. Ta on sinna tarinud madratsi ja magamiskoti ning ööbimiseks objektist kaugemale ei lähe.

«Sulen siin õhtul silmad ja avan need alles hommikul – nii hea uni on siin.» Päris üksi Aron öid siiski veeta ei saa. Suurt tamme tuleb onnielanikul jagada varestega. «Ma arvan, et me ei sega üksteist. Samas – mingil põhjusel on nad kraaksumise asemel krooksuma hakanud,» räägib ta naerdes.

Varsti läheb puu lehte ja siis võõras pilk enam peidupaika üles ei leia. Nii saavad segamatult võrsuda uued röövlitütred Ronjad, meisterdetektiivid Kalle Blomkvistid ja Robin Hoodid.

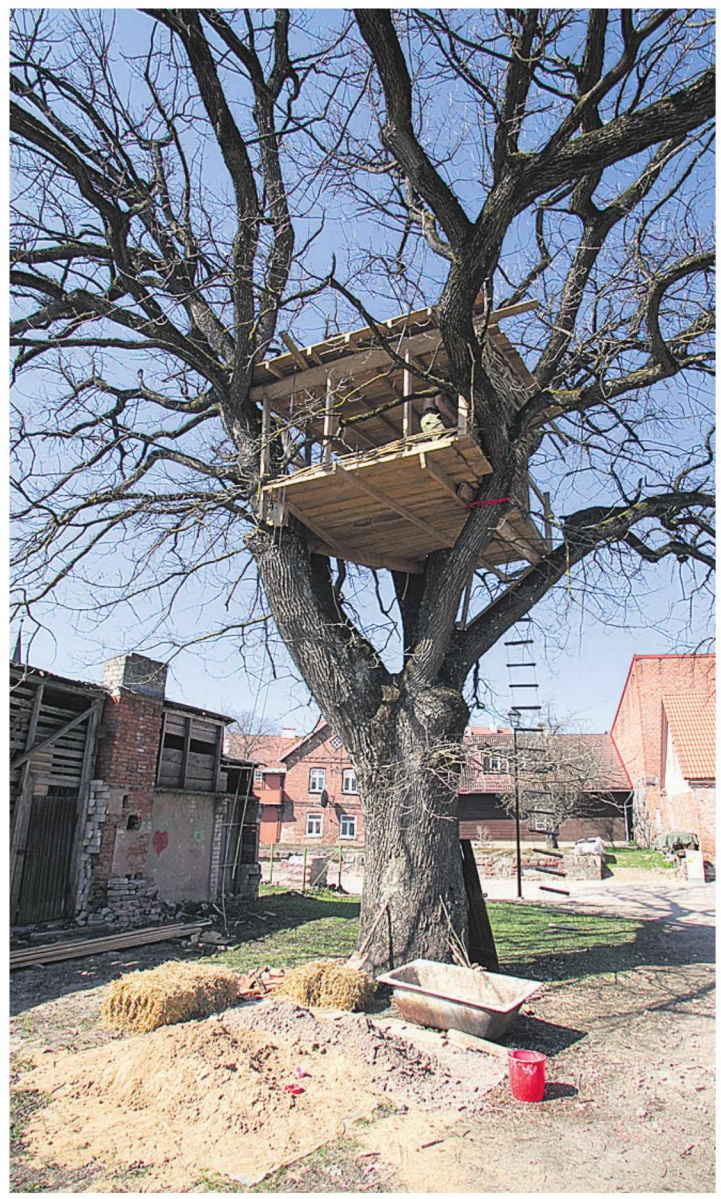

Onn istub iidse tamme otsas nagu hiiglase peopesal.

ARVAMUS

LAUR PIHEL,
Viljandi peaarhitekt

Mulle meeldib see mõte väga. Kõrgustesse pürgimine on inimeste ürgne soov. Tänapäeval on see suurlinnades realiseerunud näiteks pilvelõhkujate näol. Loomiseks loodud väikelinnas, nagu seda on Viljandi, on ühe vana, tugeva ja väärika puu kasutamine arhitektuuri osana kõrgemale püüus täiesti mõistetav. Ehitaja on käitunud selle eluvormi suhtes väga viisakalt ja aupaklikult. On ju tema huvides, et ehitatu kestaks ja säiliks. Loomulikult oleks noormees oma plaanid võinud varem linnavalitsuses haljastuse spetsialisti ja arhitektuuriametiga kooskõlastada. Linnakodanikuna loodan linnavalitsuse mõistvale suhtumisele.

Solnessi Arhitektuurikirjastuse sel aastal koostatava trükise «Jalutuskäik Viljandis» ühe autorina sooviksin rajatut kajastada huvitava näitena puu ja inimese sõbralikust koosolemisest ning sellest, et inimtekkelist keskkonda, hoonet ja arhitektuuri saab mitmeti mõista.

Linna ja kutsekooli koostöö jäi soiku

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Suvel peaks Viljandi Krõlli lasteaia hoovile kerkima neli uut mängupaviljoni, kuid erinevalt aasta tagasi arvatust ei ehita neid Vana-Võidus asuva kutsekooli noored.

Linnavalitsus korraldab nelja majakese ehitamiseks konkursi, kuhu oodatakse pakkumisi ehitusfirmadelt. Linnaarhitekt Lauri Piheli projekteeritud paviljonid loodetakse sügiseks valmis saada, sest lasteaial on neid oma töös hädasti vaja.

ELMO RIIG

Mullu kevadel parandasid kutsekooli puit- ja kiviehitiste restauraatori eriala lõpetajad Mängupesa lasteaia lagunenud mängupaviljoni. Terrassilaudu lõikas Amalie-Charlotte Reedi.

Projekt venis

Paviljonide uuendamist alustati mullu Männimäel asuvast Mängupesa lasteaiast. Vana-Võidus asuva kutsekooli puit- ja kiviehitiste restauraatori eriala lõpetajad ehitasid aastakümneid vanale mängumajakesele viilkatuse ning vahetasid põranda. See töö oli neile praktika eest.

Kool pidas plaanis hakatagi linna lasteaedadele mängumaju tootma ning see oleks hästi sobinud õppekavasse. Idee järgi oleksid õpilased sügisel ja talvel teinud praktika korras hoonete mooduleid ning kevadel ja suve hakul neid paigaldanud.

Koostööst ei tulnud aga midagi välja. «Pärast valimisi jäi kõik soiku ja sellest on päris kahju,» nentis kutsekooli ehitusosakonna juht Rein Kalda. Ta on endiselt seda meelt, et kooli ehituseriala õpilastele oleks mängupaviljonide tootmine arendav ja motiveeriv õppimisviis ning linnale tähendaks see odavamat mängumajade saamise võimalust. Linn oleks pidanud maksma vaid materjali eest, töö oleks olnud tasuta.

Viljandi majandusameti juhi Reevo Maidla selgitusel ei saanud kiirest koostööst asja, sest linnal kulus paviljonide projekteerimisele arvatust palju enam aega.

«Meil oli sügisel ainult eskiis, aga selle järgi midagi teha ei saa,» rääkis ta. «Projekteerimine võttis nii pika aja, et nüüd seda enam kooli õppeprogrammi mahutada ei saa.»

Linn andis uutele paviljonidele heakskiidu alles sel esmaspäeval.

Aega jäi napiks

«Nüüd me muidugi enam seda teha ei saaks, sest alustama peaks juba sügisel. Meil tuleks kogu see ehitus oma õppekavasse mahutada,» selgitas Rein Kalda.

Päriselt koostöö lasteaedadega lõppenud ei ole: mullu andis kool Mängupesa lasteaiale lubaduse vahetada ka teise paviljoni mädanenud põrand ja seda lubadust on kavas pidada.

Mullu pöördusid Viljandi linnajuhid kooli poole palvega mängupaviljoni katus vahetada ja ehitajatel oli just kavas katusetööde õppimine. Kui katus hakkas valmis saama, selgus, et enam kui 20 aastat vanal ehitisel on ka põrand läbi mädanenud. Seda vahetasid õpilased hoonete remondi õppemooduli käigus ning linn sai kogu töö tasuta.

Suur turniir Viljandis

ELMO RIIG

Juba teist kevadet kogunevad Eesti eriolümpia ühenduse esindused Viljandisse jalgpalliturniirile. Teisipäeval kohaliku jalgpalliklubi Tulevik abiga korraldatud sportlikul mõõduvõtul osales 18 võistkonda paarisaja mängijaga mitmelt poolt Eestist.

Eriolümpia on maailma suurim spordiorganisatsioon intellektipuudega inimestele. (Sakala)

Töömalevas saab raha teenida vähemalt 90 noort

KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee

Eesootaval suvel on Viljandi kooliõpilastel taas võimalik heakorratöid tehes taskuraha teenida.

Esmaspäeval kinnitas Viljandi linnavalitsus noorte suvise õpilasmaleva korraldamise tingimused. Viljandi linnavalitsuse haridus- ja kultuuriameti juhataja Tiivi Tiido selgitust mööda kavandatakse koolinoortele samasugust töömalevat nagu varasematel aastatel. Malevasse on oodatud vähemalt 13-aastased lapsed, kes teevad kergemaid puhastus-, heakorra- ja haljastustöid.

Tööpäeva pikkus on neli tundi ning tunnitasu 2,13 eurot. Iga malevlane töötab kümme päeva.

Optimaalne arv

Tiivi Tiido sõnul on praeguseks kindel üheksa 10-liikmelise rühma loomine ehk töömalevasse pääseb vähemalt 90 noort. Kohtade arv võib aga kasvada, sest linn on esitanud Eesti noorsootöö keskusele rahataotluse õpilasmaleva projektile toetuse saamiseks. Selle üle, kui palju kohti abiraha saamise järel juurde võiks tulla, Tiido praegu spekuleerida ei soovinud.

Haridus- ja kultuuriameti juhataja hinnangul on linna korraldatav õpilasmalev 90 lapsele hea võimalus, olgugi et kohti võiks alati rohkem olla. «Samas on varasemad aastad näidanud, et 90–100 last on Viljandile üsna optimaalne maht,» märkis ta.

Töömalevasse soovijaid hakatakse registreerima Viljandi koolides, sest malev on mõeldud eeskätt linnalastele. Valikutegemise metoodika otsustavad koolid ise. Nimekirjad tuleb neil haridus- ja kultuuriametisse ära saata maikuu keskpaigaks.

Tiido rõhutas, et need õpilased, kes esialgu malevast välja jäävad, reastatakse varunimekirja puhuks, kui mõni laps kohast mingil põhjusel ära ütleb.

Kes ees, see mees

Jakobsoni kooli huvijuht Moonika Pärna ütles, et nende koolis juhindutakse valikut tehes eelkõige registreerimise kiirusest, kuid jälgitakse ka seda, kas laps on linna sisse kirjutatud ning kuidas ta on varem käitunud. Põhimõtet, et tundi segama kippuvad rüblikud jäävad kindlasti välja, Pärna kinnitust mööda siiski ei ole.

«Mõnikord tuleb ka sellistele lastele võimalus anda,» lausus ta.

Huvijuht kinnitas, et kuigi malevasse tahtjate registreerimine alles algab, on mitmed lapsed ja lapsevanemad selle kohta juba küsinud.

2 × MARKO SAARM

Õpetaja Lilian Tambek peab füüsikaklassi taga kabinetis kõikvõimalike mõõteriistade ja õppevahendite keskel plaani teaduskooli ellukutsumiseks.

SÜVAKURSUS

Teaduskooliga on kavas täita haigutav tühimik

SIIM PIIRAK
siim.piirak@ajaleht.ee

Kaks Jakobsoni kooli reaalainete õpetajat loodavad teaduskooli loomisega täita tühimiku ja pakkuda VI–IX klassi andekatele noortele võimalust kustutada teadmisjanu.

Füüsikaõpetaja Lilian Tambek ning loodusõpetust, matemaatikat ja füüsikat õpetav Maila Visnap lõid paar kuud tagasi mittetulundusühingu Taibukate Teaduskool. Ettevõtmine juhatatakse sisse 9.–11. juunini kestva suvise teaduslaagriga ja õppetöö algab septembris.

Projektijuhi Lilian Tambeki sõnul on Tartu ülikooli teaduskool töötanud juba üle kahe kümnendi ja sellele on mitmel pool Eestis siginenud hulk filiaale. «Viljandis seda seni polnud, aga nagu näha, on meil palju huvilisi,» rääkis ta.

50 asemel 121

Kuigi registreerimine sügisel alustavasse teaduskooli algab 1. mail, on eelregistreerimine näidanud, et soovijaid on vähemalt poole rohkem, kui esialgu planeeriti leida. «Kui me arvasime, et 40–50 õpilast tuleb, siis nüüd on kodulehel kirjutatud igale klassile 25 kohta, aga tahtjaid on esialgu lausa 121,» rääkis Lilian Tambek. «Huvi on suur just maakoolides.»

Tambek peab seda loomulikuks. «Nii keemiat kui füüsikat on vaid kaks tundi nädalas ja õpetaja peab selleks, et normaalset koormust saada, lisaks neile andma veel mitut ainet,» selgitas ta.

Projekti eestvedajad näevad, et sügisest korraldatakse õpilasi arendavaid reaal- ja loodusteaduste päevi kaks korda kuus korraga neli tundi. «Õppetöö algab loengute, praktikumide ja õppekäikudega,» selgitas füüsikaõpetaja. «Näiteks tuleb õpilane kella kümneks loengule, esimesed kaks tundi on matemaatika ning järgmised füüsika päralt.»

Individuaalne töö

Õpetaja sõnutsi ei jõuta koolipäeval kuidagi sellele tasemele, mida nõuavad üleriigilised või rahvusvahelised olümpiaadid.

«Nõrkade õpilaste järeleaitamise kõrval jääb õpetajatel igapäevatöös tugevamatega individuaalselt töötamiseks kahjuks liiga vähe aega. Loodud teaduskool aitab õpetajaid ja andekaid õpilasi sellega, et pöörab individuaalsetele õppekavadele rohkem tähelepanu,» kõneles Lilian Tambek.

Õpetaja pole oma sõnul absoluutselt nõus väitega, et andekad on ainult need lapsed, kes õpivad neljadele ja viitele. «On ka neid, kes õpivad kolmedele, aga nad lihtsalt ei viitsi või ei oska oma andeid üles otsida ja arendada. Ka selles tahab teaduskool abiks olla, et õpilastes tekiks stiimul rohkem teada saada.»

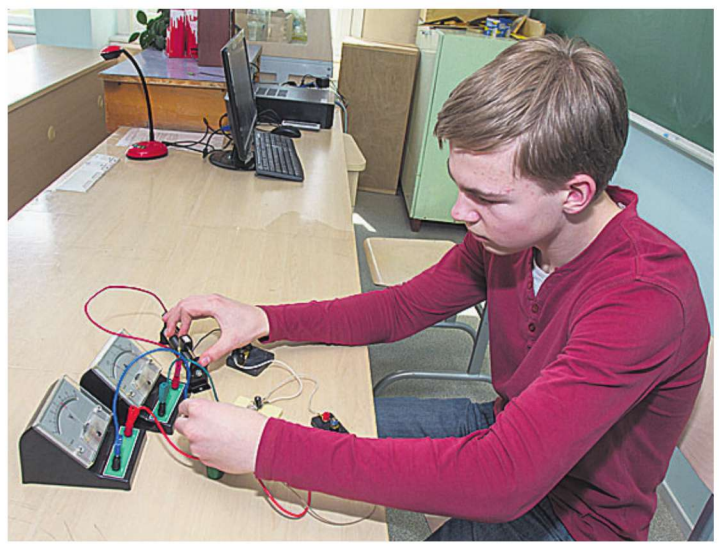

Teaduskooli õppetöö algab loengute, praktikumide ja õppekäikudega. Jakobsoni kooli kaheksanda klassi poiss Jakob Univer reguleerib valguse tugevust.

Süvakursuste õppejõudude hulka on Tambekil plaanis tuua oma ala spetsialiste maakonnast ja Tartu ülikoolist.

«Loodame, et meie teaduskool aitab sellele kaasa, et õpilased ei läheks pärast põhikooli lõpetamist ära Tallinna või Tartu gümnaasiumidesse, vaid jääksid kodukohta ja tahaksid tulla pärast eriala omandamist spetsialistina siia tagasi,» lausus eestvedaja.

Tambeki ütlemist mööda on ettevõtmine huvi tõttu nii suureks kasvanud, et eelarvet on tulnud mitu korda ümber teha. Seepärast loodab ta leida Viljandimaal toetajaid, kes sooviksid projektile õla alla panna.

Kui algatus õnnestub, tahab teaduskool järgmisel aastal laieneda gümnaasiumi.

Gümnaasium pälvis taas preemia

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Viljandi gümnaasium ja riigimetsa majandamise keskuse büroohoone Tallinnas pälvisid Eesti sisearhitektide liidu avaliku ruumi aastapreemia.

Tänavu kandideeris aastapreemiale korraldajate üllatuseks tähelepanuväärselt palju töid. 54 kandidaadi seast valis žürii välja 27 nominenti. Välja anti viis preemiat: kaks avaliku ruumi preemiat, üks kodu interjööri, üks näitusekujunduse ning üks esemepreemia.

«Esitatud tööde hulk oli tänavu muljetavaldav ning tase piisavalt kõrge, mis tegi nii nominentide kui võitjate valimise väga keeruliseks ja just sellel põhjusel andsime taas välja kaks peapreemiat avaliku ruumi kategoorias,» selgitas sisearhitekt ja žürii esimees Tiina Mang. «Eelmiste aastatega võrreldes esitati palju näitusekujundusi ning samuti torkas silma esemepreemiale kandideerivate tööde rohkus ja kõrge tase.»

Viljandi gümnaasiumi sisekujunduse autorid on Pille Lausmäe, Kerli Lepp ja Kristina Roots sisearhitektibüroost Pille Lausmäe SAB. Hoone arhitektid on Salto AB arhitektid.

«Loomulikult oleme tunnustuse üle väga rõõmsad,» kinnitas gümnaasiumi direktor Ülle Luisk ning lisas, et tänu õnnestunud arhitektuurilisele lahendusele on koolis eriline atmosfäär.

«Välis- ja sisearhitektuuri ühtsus, samade ja väheste materjalide ning värvilahenduste kasutus moodustavad hästi mõjuva ja töötava koosluse, kõik on lihtne ja loomulik ning detailideni läbi mõeldud,» rääkis Tiina Mang. «Suur avatud mitmefunktsiooniline ruum justkui propageeriks tänapäevast avarat maailmapilti ja mõttelaadi.»

Aastapreemia auhinnafond on 6400 eurot, mis jagatakse võrdselt viie laureaadi vahel.

Sisearhitektide liit tunnustas tänavu Eesti parimaid sisearhitekte ning nende loomingut juba 37. korda.

Viljandi gümnaasium on pälvinud arhitektuuri aastapreemia kui tänapäevane ja inspireeriv õpikeskkond, kus harmooniliselt kohtuvad uus ja vana. Samuti on kool saanud renoveerimise aastapreemia uue ja vana ühtseks tervikuks muutmise eest ning Eesti kultuurkapitali tunnustuse kui eeskujulik näide avaliku sektori tellijakäitumisest haridusmaastiku ruumilise kvaliteedi parandamisel. Viljandi gümnaasiumi juhi Ülle Luisu valis Eesti arhitektide liit eelmise aasta parimaks tööde tellijaks. Eesti ehitusettevõtjate liit tunnistas võistluse «Aasta ehitaja» võitjaks Aivo Pedaki Oma Ehitaja aktsiaseltsist, kellele tõi edu just riigigümnaasiumi hoone ehitus.

Raivo Riisa kaevandas Tääksis kruusa oma sõnul vaid selleks, et krossirada korda teha. Kaks kohtuastet pole teda aga uskuma jäänud. ELMO RIIG

Ettevõtja pahandused kruusaga

Raivo Riisa on kruusa kaevandades varemgi seadusega pahuksisse läinud. 2003. aastal määras Viljandi maakohus talle 6000 krooni suuruse trahvi, sest Riisa rikkus maapõueseadust.

«Raivo Riisa hakkas eelmise aasta aprillis Tarvastu vallas isiklikul maatükil endises mahajäetud maa-ainese võtmise kohas karjääri rajama ilma keskkonnamõjude hindamiseta,» selgitas keskkonnainspektsiooni kommunikatsioonispetsialist Ann Maripuu 11 aastat tagasi Sakalale.

Riisa hõivas kaevandamisega omavoliliselt maapõue, kaevandas ilma loata kruusa ning täitis sellega Viljandis oma maatükil kaubanduskeskuse ehituse alust pinda.

Juhtivinspektor Toomas Liidja rääkis, et keskkonnainspektsiooni poole oli pöördunud Tarvastu vallavalitsus, kes palus uurida, kas Riisa ei riku suuri kruusakoguseid ära viies seadusi. Juunis tehti ärimehele rikkumise kohta protokoll.

«Maapõueseaduse järgi tohib maaomanik kaevandada vaid oma majapidamise tarbeks ja väikestes kogustes,» selgitas Liidja. Tema hinnangul kaevandati Raassilla karjäärist enam kui sada tonni kruusa, millega täideti Männimäe Selveri alust maad. (Sakala)

KRUUSAKARJÄÄR

Kas krossiraja korrastamine või kriminaalkuritegu keskkonna vastu?

RISTO BERENDSON
risto.berendson@postimees.ee

Tuntud Viljandi ärimees Raivo Riisa mõisteti süüdi kruusa loata kaevandamises, seda ettekäändega teha korda Tääksi krossirada.

Riisa ja tema kuritegu uurinud keskkonnainspektsiooni seisukohad lähevad toimunus muidugi kardinaalselt lahku. Ainus, mille üle ei vaielda, on fakt, et kruusa ebaseaduslik kaevandamine Tääksi küla lähistel tõesti teoks sai.

«Kirjutage sellest lahkesti,» teatab Riisa tagantjärele. «Õpetuseks teistele, et nemad kunagi nii lollilt ei kõrbeks.»

Riisa väitel tahtis tema vaid head. «No arvasime, et oleks hea mõte see krossirada korda teha. Maaomanik oli sellega nõus. Nii see asi tehtud saigi. Eks riigil on raha vähe ja seetõttu oli vaja mind nüüd karistada.»

Omanik kaevas renditaval maal

Kogu jant algas 2011. aasta 30. septembril keskkonnainspektsiooni valvetelefonile tehtud anonüümsest kaebekõnest. Juba samal päeval sõitsid Viljandi keskkonnainspektorid Suure-Jaani vallas Tääksi külas asuvale maavaldusele ebaseadusliku kruusakaevandamise kohta tulnud vihjet oma silmaga kontrollima.

Selgus, et kaebus oli tehtud asja eest. Avastati 3461-ruutmeetrine kaevandamistunnustega maa-ala. Selle kõrval laius suurem liivasegune kruusahunnik, mille pindalaks mõõdeti 358 ruutmeetrit. Et kaevandamisluba polnud ja maapõuest ammutatud kruusakogus oli suur – hinnanguliselt üle 4000 kuupmeetri, alustas keskkonnainspektsioon kriminaaluurimist.

> **Eks riigil on raha vähe ja seetõttu oli vaja mind nüüd karistada.**
>
> RAIVO RIISA, ärimees

Ülekuulamisele kutsutud inimesed põhjendasid kaevandamist sooviga korrastada samal maaüksusel asuv krossirada. Õigupoolest tekkinud ühel asjaosalisel idee kasutada krossiraja korrastamiseks samal maatükil asuvat kruusa leiukohta.

Asjaolu, et maaomanik oli andnud leiukoha 15 aastaks ühele eraettevõttele rendile, jäeti muidugi tähelepanuta. Omaniku ja rentniku varasema kokkuleppe kohaselt võis omanik sealt enda tarbeks kruusa võtta, kuid rentnik pidas silmas kopatäit või kahte, mitte tuhandeid kuupmeetreid, nagu lõpuks välja kukkus.

Krossiraja korrastamiseks pöörduti Raivo Riisa poole. Temal teati olevat töö tegemiseks vajalikud masinad. «No see tundus hea idee. Ma olen ise võidu sõitnud, mul lapsed sõidavad ja autod garaažis seismas. Viljandis pole ühtki rada, kus võidu sõita,» ütleb Riisa.

Töö algas 2011. aasta augustis. Kaevandatud kruus purustati sealsamas. Kruusakoormatega autod sõitsid läheduses asuva krossiraja asemel aga hoopis Riisale kuuluvale platsile. Kruus ladestati sinna. Ühe kruusaveol kasutatud Scania roolis istus Riisa isiklikult.

Platsil seisis kruus seni, kuni esimesed asjaosalised said kutse ülekuulamisele. Seejärel veeti kruus kibekähku krossirajale. Nii sai ühe kilomeetri pikkune krossirada tihedalt kruusahunnikuid täis. Neli koormat veeti lõpuks isegi maaomaniku taluhoovi.

Tunnistajad kinnitasid hiljem, et sellise tegevuse ainsaks ajendiks paistis olevat soov vältida Riisat ähvardavat kriminaalkaristust.

«No see on naljajutt. Kui ma tahtnuks kruusa varastada, siis selleks on mul muid auke küll,» ütleb Riisa. «Pealegi oleks ma siis kruusa kohe maha müünud, mitte seda oma platsile seisma jätnud. Kas sa kujutad ette vargust, kus kruusapurustaja veetakse nädalaks ajaks keset küla ja lastakse sellel seal lihtsalt töötada? Selline vargus tuleb õige kiiresti välja.»

SÜNDMUSKOHT

Kriminaaluurimise põhjustanud kruusakaevandus asub Tääksi lähedal.

Allikas: Sakala

40 970 eurot keskkonnakahju

Uurimisorganeid kruusa tagasiveo fakt paraku ei huvitanud. Kahju oli keskkonnale tekitatud 40 970 eurot. Kahju katteks arestis Lõuna ringkonnaprokuratuur kolm Riisale kuuluvat kinnistut koguväärtusega üle 40 000 euro.

Riisale esitati süüdistus loata kaevandamises. Ärimees vaidles sellele igati vastu. Tema väitel pidanuks kaevandamisloa küsima kinnistu omanik ja tema ei pidanud vajalikuks selle olemasolu üle kontrollida.

Seetõttu olevat väär nimetada teda kaevandamise organisaatoriks. Pealegi olevat kaevandatud kruus veetud platsile seisma vaid selleks, et seda hiljem seal töödelda ja siis rajakatteks viia. «Ega krossiraja katteks saa siis paljast kruusa panna, seda on vaja asfaldipuruga segada,» väidab Riisa.

Kohtule oli see põhjendus paraku ebausutav. Platsil seisnud kruusa polnud sõelutud või seda kuidagi muud moodi töödeldud.

Riisa kaitsja, vandeadvokaat Mart Sikut asus kohtus väitma, et tema klienti tuleks karistada vaid väärteo korras. Seadus ütleb, et kui kruusa kasutatakse sama kinnistu piires, on tegemist lihtsa maavara kasutamisega.

Kohus oli siingi paraku eriarvamusel, sest seadus peab maavara kasutamise all silmas väiksemaid kaevetöid – näiteks kui oma kinnistule rajatakse kelder, kaev või kraav. Riisat karistati kriminaalkorras prokuratuuri nõutud 1120-eurose trahviga, millele lisandus 480 eurot sundraha.

Küll jättis kohus esimeses astmes rahuldamata riigi esitatud tsiviilhagi, sest kohtule polnud veenvalt tõendatud kaevandatud ehituskruusa kogust. «Maavara kogust teadmata ei ole võimalik keskkonnale tekitatud kahju välja selgitada,» teatas Tartu maakohus oma otsuses.

See oli Riisa seisukohast ainus positiivne lahend. Tõsi, sellegi muutis Tartu ringkonnakohus sel esmaspäeval, 21. aprillil ringi ja mõistis ärimehelt välja kogu keskkonnakahju.

«Noh eks sellest asjast tule nüüd õppida, et parem on mitte midagi teha. Las lapsed kihutavad parem tänava peal,» ütleb Riisa. «Aga ega see lugu ole veel niimoodi lahenenud. Eestis on veel üks koht, kuhu kaevata,» lisab ta, pidades silmas riigikohut.

TEEMAD

Toimetaja MARGUS HAAV, 433 0046, margus.haav@ajaleht.ee

235

Möödunud aastal jõudis Eesti kinodesse 235 uut filmi, nii et nädala kohta tuli 4,5 esilinastust.

TUUR

Pastacas on tagasi – ise elus, flööt katki

VILLEM VALME,
keskmine turist

Pastacas (kunstnikuna Ramo Teder) võttis ette tuuri Itaalias. Ta andis 15 linnas iga päev ühe kontserdi, alustades alt Sitsiiliast ja lõpetades Veneetsia lähistel.

Tuuri organiseeris Lena Sme Itaalia agentuurist Rocketta Booking.

Sme nägi Pastaca esinemist kolm aastat tagasi Läti festivalil «Zemlika». Pärast kontserti läks ta Pastacaga juttu ajama ja too oli veendunud, et tegemist on lihtsalt ühe festivalikülastajaga. Möödunud suvel võttis Sme Pastaca üllatuseks aga temaga ühendust ja uuris, kas ta Itaaliasse tuurile tuleb.

> **Paaris kohas oli ka selline põder-linnas-olukord, et valel ajal vales kohas. Näiteks ühes väiksemat sorti linna iiri pubis. Inimesed tahtsid lihtsalt juttu rääkida, ja mingi vend nurgas oma «Niitude merepoolsetega» lihtsalt segab.**
>
> VILLEM VALME

Enne minekut rääkis Pastacas, et kui Eestis ja Soomes on tal olnud see häda, et publik, kes on juba tema esinemisi näinud, on jube tüdinud – ikka see «niiiduuud merepooolsed», «siiiru tooolee, siiru tool» ja «tuuul tõustes särades» – siis seal võib ta rahus just niitusid ja tuuli laksida – keegi ei ole neid kuulnud.

Pastacas, kuidas itaallased siis niitude ja tuulte laksimise vastu võtsid?
Oli lahe tuur, kuigi vastuvõtt oli ikka väga erinev. Paaris kohas oli ka selline põder-linnas-olukord, et valel ajal vales kohas. Näiteks ühes väiksemat sorti linna iiri pubis. Inimesed tahtsid lihtsalt juttu rääkida, ja mingi vend nurgas oma «Niitude merepoolsetega» lihtsalt segab. (Naerab.) Aga oli ka väga õigeid kohti ja hullult sooja vastuvõttu.

Kuidas sa nii tiheda kava juures vastu pidasid?
Pidasin väga hästi vastu – see seljakotielu mulle ilmselt ikka istub. Aga kui ma enne tuuri arvasin, et kui kaks nädalat iga päev esineda, peaks järjest paremaks minema, siis see ei pea paika. Kogu selle reisi ajal ma kontserdiväliselt pilli üldse ei mänginud ja seda on mänguoskuse arendamise seisukohalt siiski nats vähe.

Ja see jutt, mis ma seal oma vigases inglise keeles üritasin rääkida, hakkas ka mu meelest miskipärast allamäge minema.

Aga pillid?
Flööt kukkus maha, ei töötagi enam. Ostsin sealt uue. Kidra helipea juhe hakkas jukerdama keset esinemist ja miski plokk hakkas undama. Üks adapter ütles üles ja paar juhet kadus ära. Ja nii edasi. Aga see kuulubki asja juurde. Need kõik on pisiasjad, saab ju alati uued osta.

Kui suured ja mis sorti olid klubid? Kui palju oli rahvast?
Klubid olid erinevad. Oli mitmesaja kohaga kontserdikohti, aga enamik ikka väiksemad. Oli ka üks päris pisike koht, kuhu paberite järgi mahub ainult 30 inimest. Seal ma mängisin rõdul, sedasi üleval ja eraldi.

Kas mingit nalja ka sai?
Kogu aeg. Mingis kohas läks esinemise alguses endast rääkides lause kuidagi sassi ja selle asemel, et öelda «Olen eestlane ja elan Soomes», pusasin «*I am Estonian now*» («Olen nüüd eestlane» – toimetus). Ja iga järgmine kord, kui mingi sarnase koba tegin, kordas mu tuuri mänedžer Lena sama lauset. See sobis päris paljudesse kohtadesse.

Mitu uut fänni sul nüüd on?
Kui ma vaatasin seal umbes kuuendal päeval korra Pastaca Facebooki lehele, oli uusi fänne vist 18, ja kui tagasi tulin, oli neid veel juures 49. Nii et 18+49. Võrdub vist 67?

Võrdub küll. Mis edasi saab?
Rocketta Booking küsis mind uuesti tuurile aasta pärast, aga ma küll ei usu, et lähen. Ma plaanin need luuperikontserdid peagi üleüldse lõpetada. Need ikka logisevad ja undavad ja asi on mu meelest läinud kehvemaks ka. Noh, vaatab...

(Hea lugeja, seda viimast juttu ei tuleks liiga kategooriliselt võtta – Villem Valme.)

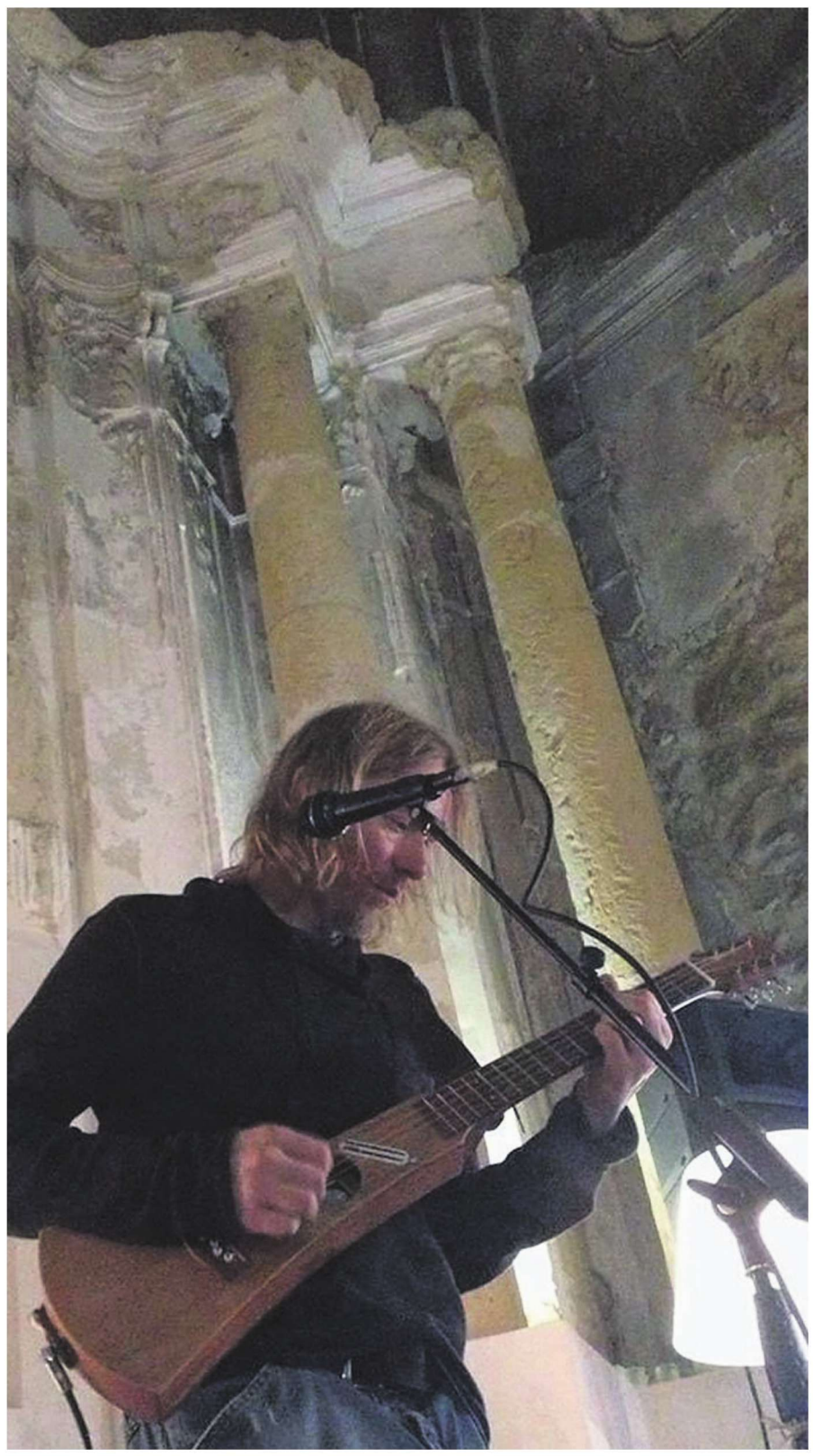

Pastacas ehk Ramo Teder leiab, et iga muusik peaks ka pikemaid tuure tegema. Temal endal olid need seni olnud maksimaalselt kolme esinemisega. Hiljuti sai teoks juba korralik tuur, Itaalias. LENA SME

Itaalias pole võimalik hiljaks jääda

LENA SME
kontserdikorraldaja

Nägin Pastaca esinemist 2011. aastal Durbes festivalil «Zemlika» ja see meeldis mulle, aga ega siis veel mingit selget tunnet tekkinud. Rääkisime küll mõne sõna juttu, kuid väga head kontakti ei saanud – olin tema jaoks vist liiga hipster. Kui hakkasin Eestist tuuri jaoks bändi otsima, jõudsin ringiga Pastacani tagasi. Ja ta osutus väga heaks valikuks. Oli üllatav, kui palju tuldi tema laive vaatama, ja oli tunda, et inimestele meeldis.

Minule oli iseloomulik ja naljakas osa tuurist see, et ütlesin kohe alguses Ramole: pole mõtet kuhugi kiirustada, sest Itaalias pole võimalik hiljaks jääda. Võtsin ise kõike väga rahulikult. Tema aga haaras alati esimesel võimalusel oma rasked pillikohvrid ja jooksis hästi kiiresti järgmise rongi peale. Mänedžerina ma siis üritasin artistile järele joosta ja tal kannul püsida. Tavaliselt jõudsimegi liiga vara jaama kohale.

«*I am Estonian now*» lugu ta kindlasti mainis ise. Aga ta rääkis seal veel inglise keeles midagi laulude vahel ja isegi mina ei saanud tihtipeale aru, kuigi kuulsin neid lugusid mitmendat õhtut järjest. Mõned itaallased olid kindlad, et ta räägib eesti keeles. Ja kui ta siis ütles kuskil ootamatult «prossima fermata», mis tähendab itaalia keeles «järgmine peatus», oli publik sillas ja karjus braavo.

Esinemistele lisaks tegime mõned raadio- ja TV-intervjuud ning ühe stuudiosalvestuse Roomas. Nii et kava oli tihe.

Rocketta on tuuriga väga rahul ja meie tahaksime küll Pastacaga koostööd jätkata. Mingid plaanid juba on, kuid neid pole kuulnud veel Ramo isegi.

Suur tänu tuleb öelda põhikorraldajatele Paolo Meile ja Miriam Ragusale. Mina olin vaid tagasihoidlik tuuri mänedžer.

Ugala toob luukered lavale

Täna toob Ugala teater publiku ette lastelavastuse «Printsess Luluu ja härra Kere».

Lehti lugedes jääb pahatihti mulje, et tähtsate inimeste kapis elutsevad koletud luukered, kes ainult ootavad õiget hetke, mil oma peremehe elu kibedaks teha. Aga olete te mõelnud, kas luukered on ikka alati halvad ja mida nad seal kapis tegelikult teevad?

«Printsess Luluu ja härra Kere» on südamlik lugu ühest ebatavalisest ja väga erilisest sõprusest, kust ei puudu rõõmud ja mured, üksindus ja teineteise leidmine, saladused ja hullumeelsed seiklused.

Ühel päeval kohtub printsess Luluu oma isa riidekapis elutseva luukerega ja kuningriigi muidu nii rahulikult kulgev elu pöördub ühtäkki pea peale. Värvikad tegelased kuningast luukereni ja printsessist koeranähvitsani satuvad silmitsi ootamatute raskustega ning nendega toimetulek pakub rõõmu kogu perele.

Piret Raua populaarse lasteraamatu põhjal kirjutas teatrile dramatiseeringu Silvia Soro, lavastaja on Marika Palm ja kunstnik Oleg Titov. Nimiosades astuvad üles eelmisel kevadel Ugalaga liitunud noored näitlejad Klaudia Tiitsmaa ja Kristian Põldma. Teistes rollides on Tarvo Vridolin, Kata-Riina Luide, Janek Vadi, Vilma Luik, Arvo Raimo ning külalistena Katrin Kalma, Artur Linnus (mõlemad Viljandi kultuuriakadeemia 9. lennust) ja Laura Niils (kultuuriakadeemia 10. lennust). (Sakala)

Tantsumaja ootab aidas

Viljandi pärimusmuusika aida väikeses saalis ootab reedel külalisi tantsumaja «Mängu mõnu». Pärimuslikke laulumänge veab eest Meelika Hainsoo, pilli mängivad Ülemakstud Rentslihärrad, Merike Paberits, Katariina Tirmaste, Maarja Nuut ja Miia Olivia Onni.

Tantsumajas saab osa külapeo kaasakiskuvast meeleolust, mille loovad ärksad pillimehed ja elav pärimusmuusika. See on koht tantsimiseks, unustuseni keerlemiseks ja toredateks kokkusaamisteks – külade tantsuõhtud teenisid ju ikka ka kogukonna kooshoidmise eesmärki.

Tantsumaja on koht, kus tuleb silmad lahti hoida, sest head tantsijad on just kuskil seal ja just neilt saab väärtuslikke nippe õppida. (Sakala)

KAHJU

PÕLDUDE MÜRGITAMINE HUKUTAB MESILASI

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Asjaolu, et igal aastal hukkub Eestis 12 000 – 15 000 mesilasperet ehk kõikidest peredest 30 protsenti, tekitab mesinikes ohtralt muremõtteid.

Karksi-Nuia lähistel Pollis mesilasi pidava Antu Rohtla sõnutsi on mesilaste hukkumine aina süvenev probleem. Kui varem osutusid neile putukatele saatuslikuks karmid talved, siis nüüd saab neid järjest enam surma ka suvel.

Mürgijäägid püsivad looduses aastakümneid

Üks mesilaste suure suremuse põhjusi on viimasel 30 aastal olnud varroalest, kes nende organismi nõrgestab. Teiseks kimbutajaks on aga üha laiemalt kasutatavad taimekaitsevahendid – põllumehed peavad ju konkurentsis püsimiseks saama järjest paremat saaki.

«Osale maaomanikele makstakse pindalatoetust. Selle saamise eeldus on aga maa hooldamine. Viimasel ajal on märgata tendentsi, et niitmist on hakanud asendama herbitsiididega pritsimine. Seejärel jääb mulje, justkui oleks ala hooldatud,» räägib Antu Rohtla.

Tema ütlemist mööda kasutati taasiseseisvuse algul keemilisi taimekaitsevahendeid praegusega võrreldes märksa vähem ning see oli keskkonnale ja mesindusele igati hea aeg. Kui vaadata aga pikemat plaani, siis väetisi ja taimekaitsevahendeid hakati Eestis suuremal määral kasutama 1962. aastal, mil Nõukogude Liidus käivitati põllumajanduse kemiseerimise programm.

Pikki aastakümneid mesilasi pidanud Antu Rohtlat paneb mesilaste suur suremus muretsema ning ta leiab, et Eestis tuleks selle tagamaid põhjalikult uurida. ELMO RIIG

«Sellest ajast alates on meie põldude iga hektari kohta maha külvatud ligikaudu 600 kilogrammi erinevaid taimekaitsevahendeid,» nendib Rohtla. «Osa nendest laguneb, aga osa jääb mulda, kust satub hiljem nii taimsetesse kui loomsetesse saadustesse. Veel tänapäeval leitakse taimekasvatussaadustest herbitsiidi DDT, mis keelustati Nõukogude Liidus juba 40 aastat tagasi. Selle jääke on leitud isegi mesilasvahast.»

Rohtla toob mürkide mõju kohta näite ka Vietnamist, kus ameeriklased külvasid sõja ajal džunglisse herbitsiide, et kohalikke baase ja elupaiku hävitada. Ehkki sellest on mööda rohkem kui 40 aastat, ei ole osa džungleid taastunud.

«Vietnamlased viivad saastatud paikadesse esmalt mesilased. Kui nood ellu jäävad, võivad ka inimesed sinna kolida,» kõneleb Rohtla. «Mesilased on indikaator, mis näitab, milline on looduse saastatuse tase.»

Meesse kahjulikud ained ei jõua

Antu Rohtla nendib, et põllumajanduse järjest intensiivsemaks muutumine on toonud kasutusse järjest tugevama toimega mürke. «Õnneks keelustati Euroopa riikides kaks aastat tagasi putukaid hävitavad neonikotinoidid. Seejärel on Itaalias mesilasperede hukkumine märgatavalt vähenenud.»

Mesinik tõdeb, et mürkide tagajärjel hukkuvad tänapäeval ka kimalased ja muud putukad. «Saastatus on terve maailma häda, alustades Euroopast ja Ameerika Ühendriikidest ning lõpetades Hiinaga.»

Rohtla teab, et kuna Hiinas on mesilasi väga väheks jäänud, tolmeldavad inimesed aprikoosiaedades õisi käsitsi. «Inimkond kõnnib oma tegevuse tõttu huku piiril. Varsti ei ole meil enam puhast toitu ega vett. Mis meil siis üle jääb? Arstid seostavad pestitsiidide kasutamist ka vähktõve levikuga: piirkondades, mille põllumajanduses on kemikaale rohkem kasutatud, on vähihaigestumus suurem,» kõneleb ta.

Rääkides keemia mõjust mesilastele, tähendab Rohtla, et mesilased toovad tarru õietolmu, millega toidavad järelkasvu. Mürgine õietolm võib aga haudme hävitada ja sügiseks jääb taru tühjaks. Teiseks mõjub osa pestitsiide mesilaste närvisüsteemile, mille tagajärjel kaotavad lennumesilased orienteerumisvõime ega leia enam teed koju. Kolmandaks väheneb mürkide toimel mesilaste rasvkeha, mistõttu lüheneb tunduvalt nende eluiga.

Rohtla nendib, et õietolmu on peetud võimsaks tervise turgutajaks, aga kui see sisaldab pestitsiide või nende jääke, võib see olla suisa kahjulik. Samas on mesi tema kinnitust mööda ikka tervislik ja kasulik. «Enne kui nektarist saab mesi, läbib see kuus-seitse korda mesilase organismi ja selle käigus filtreeritakse kahjulikud ained nektarist välja,» põhjendab ta.

Maaülikoolis käivad uuringud

Antu Rohtla märgib, et maaülikoolis on aasta jagu uuritud pestitsiidide jääke mesindussaadustes ja nende mõju mesilasperede hukkumisele. Selliseid uuringuid tuleks tema arvates kindlasti jätkata, ehkki analüüside tegemine on kallis: ühe proovi analüüsimine võib maksta 250–560 eurot.

«Adekvaatsete tulemuste saamiseks on vaja pikaajalisi tõhusaid uuringuid, millesse peaks kaasama ka mesinikke. Eesti mesinikud tahavad väga, et uuritaks nii mesilaste haigusi kui pestitsiidide mõju ning katsetataks mitmesuguseid meetodeid, mis leevendaksid keemiast tulenevaid hädasid. Selliseid uuringuid ei ole paraku olnud juba 20 aastat,» kõneleb ta.

Rohtla sõnutsi on väga oluline, et valitsus mesindust kui majandusharu toetaks. «Endine põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder on riigikogu infotunnis küsimustele vastates mesinduse probleeme tunnistanud. Paraku tuleb uuele ministrile kõike taas otsast peale selgitada,» lausus ta.

Perede taastamiseks kulub miljoneid eurosid

Veebruarikuus Paides asetleidnud mesindusfoorumil allkirjastasid kohalviibinud pöördumise, milles palusid hakata tõhusamalt analüüsima pestitsiidide jääke põllutaimedes ning ka poes müüdavates puuviljades, rapsiõlis ja muudes toodetes.

Pöördumisest võib lugeda, et mesilane on looduses indikaatorliik ning kui mesilased hakkavad massiliselt hukkuma, on keskkonna saastatus tõusnud nii neile kui inimestele ohtlikule tasemele.

Statistikaameti andmetel peaks Eestis praegu olema veidi üle 40 000 mesilaspere. Kui neist hukkub igal aastal 30 protsenti, tekitab see mesinikele suurt kahju: igal aastal kulub perede taastamiseks 2,5 kuni 3 miljonit eurot. (Sakala)

ARVAMUS

AIVO SONN,
Olustvere mesinik

Olen mesinike pöördumisega kahtlemata päri. Tegevmesinikuna tunnetan aga, et mesinikud ei usalda riiki ja selline suhtumine on vastastikune. Mesindust on läbi aegade peetud pigem harrastuseks kui tõsiseltvõetavaks majandusharuks. Riigil on küll mingid seaduseks vormitud üldised regulatsioonid, aga et reaalses elus on osapooled põllumehed ja mesinikud, tulenebki probleem suuresti sellest, et need osapooled ei aja seadustes just näpuga rida ja unustavad pahatihti teineteisega suhelda. Samas on probleemiks ka hobimesinike kehv ettevalmistus: nad jäävad sageli hätta mesilashaiguste tuvastamise ja ravimisega.

Laias laastus toob sellise petitsiooni esitamine mesinikud ja mesinduse muidugi jälle pildile ning teadvustab suurt probleemi, mis puudutab mesilasperede hukkumist ja selle mõju keskkonnale.

24 tundi VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee
Kuulutused tel 433 0062, kuulutused.sakala@ajaleht.ee

TEATER

Ugalas etendub täna kell 13 ja 18 «Printsess Luluu ja härra Kere». Vaksali tänav 7, Viljandi. Tel 433 0777.

Männimäe külalistemajas etendub täna kell 20 komöödia «Meri ja Ilves». Riia maantee 52d, Viljandi. Tel 435 4845.

KINO

Sakala keskuses linastub täna kell 11 ja 19 seiklusfilm «Maailma mõõtmine». Tallinna tänav 5, Viljandi. Tel 433 3992.

Männimäe salongkinos näidatakse täna kell 17 põnevusfilmi «3 päeva tappa». Riia maantee 52d, Viljandi. Tel 435 4845.

KONTSERT

Karksi valla kultuurikeskuses on 25. aprillil kell 18 August Kitzbergi gümnaasiumi õpilaste kevadkontsert. Viljandi mnt 1, Karksi-Nuia.

ÜRITUSED

Viljandi linnaraamatukogus on täna kell 10–12 kultuuriviktoriini «Kultuurikonks» II hooaja lõpetamine koos diskussiooniga autoriõigusest. Kell 18.15 on väikeste sõprade meisterdamisklubi. Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Karksi valla kultuurikeskus korraldab täna 6. Kitzbergi mäejooksu algusega kell 17 ja 7. jüriöösjooksu algusega kell 18. Viljandi mnt 1, Karksi-Nuia.

Viljandimaa pensionäride ühendus korraldab 24. aprillil algusega kell 10 Valuoja tammikus koristuspäeva.

Viljandi aianduse ja mesinduse seltsi koosviibimine leiab aset 24. aprillil kell 13 Kanepi tänav 15, Viljandi.

Reumaliidu infotund on 24. aprillil kell 15 Posti tänav 20.

Ugala teatris esietendub täna kell 13 lasteetendus «Printsess Luluu ja härra Kere», mis tuleb kordamisele ka kell 18.
JAANUS LAAGRIKÜLL

Kutsehaigete ühingu teabepäev on 25. aprillil kell 11 Posti tänav 20, Viljandi. Info tel 5627 8108.

Klubi Vanad Sõbrad hooaja lõpupidu on 26. aprillil kell 15 Eha tänav 4. Info tel 5564 2090.

Sakala keskuses on 26. aprillil kell 19 tantsuõhtu ansambliga Ivetta Trio. Tallinna tänav 5, Viljandi. Tel 433 3992.

NÄITUSED

Mõisaküla muuseumis avatakse 24. aprillil kell 11 kohalike käsitöötegijate igakevadine näitus «10 aastat loomisrõõmu». Seekordne juubelinäitus jääb avatuks 31. maini. Info tel 435 5607.

Viljandi muuseumis saab 26. aprillini vaadata näitust «Taassünni valu ja võlu», mis muuseumi ja kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö osakonna ühisprojektina tutvustab üht rahvuslikule käsitööpärandile uue elu andmise võimalust. Johan Laidoneri plats 10, Viljandi. Tel 433 3316.

Sakala keskuse jalutussaalis on 3. maini üleval Türi maaliringi näitus «Inspireeritud lood». Tallinna tänav 5, Viljandi. Tel 433 3992.

Viljandi linnaraamatukogu trepihallis saab vaadata 10. maini MTÜ Singel fotonäitust «Elu nagu filmis», **üldlugemissaalis** 30. aprillini näitust «Tähed panevad ilmaruumi särama. Elle Eha», mis pakub võimalust tutvuda Elle Eha raamatute ja teatrifotodega. **Linnagaleriis** on 10. maini üleval Viljandi kunstikooli õpilastööd ja **kojulaenutusosakonnas** 30. aprillini näitus «Kaunimad Eesti raamatud 2013». **Lasteosakonnas** on 30. aprillini raamatunäitus «Mis lind see on?». Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Suure-Jaani külalistemajas on 15. juunini avatud kevadnäitus, kus näeb Enno Alliku lillemaale. Ilmatari 3a, Suure-Jaani.

Tarvastu raamatukogus on üleval Tarvastu muusika- ja kunstikooli eelkooli õpilaste näitus ja lasteaia Naeruvõru laste kunstinäitus, mida saab külastada raamatukogu lahtiolekuaegadel. Tel 436 6262.

Uku keskuse teisel korrusel on Enn Loidi fotonäitus «Makromaailm». Tallinna tänav 41, Viljandi.

Suure-Jaani külalistemaja kohvikus saab vaadata Heldur Lassi värvilisi joonistusi «Teetähised». Ilmatari 3a, Suure-Jaani.

Karksi valla kultuurikeskuses on Karksi valla kunstnike tööde kevadnäitus ja **teise korruse fuajees** rändnäitus «Eesti riiklikud teenetemärgid». Neid saab vaadata kuu lõpuni. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Kohvikus Day Off on Teet Lindma pastellmaalide näitusmüük. Ostjad toetavad üle-eestilist karikatuurivõistlust Viljandis. Leola 51, Viljandi.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Georg, Jürgen, Jürgo, Jüri, Jürjo, Jürnas, Jüts, Jörgen, Jürmo ja Ürjo.

SÕIDUKID

Müüa Suzuki Vitara. Tel 502 5847.

Ostan odava sõiduauto või kaubiku, võib olla remonti vajav. Tel 5625 7827.

PÕLLUNDUS

Hobusesõnnik, loodussõbralik põlluramm, 30-liitrine kott 2 eurot. Tel 5621 8642, 432 4587.

MÜÜK

Halupuud ja kaseklotsid võrgus. Tel 5637 3783.

Halupuud. Tel 5561 9623.

Kuivad ja märjad küttepuud. Tel 502 9596.

Kuivad ja toored kaseklotsid võrgus ja lahtiselt. Tel 505 0522.

Lõhutud küttepuud Karksi-Nuia piirkonnas. Tel 5300 2010.

Küttepuud. Tel 5345 2943.

Lepahalud Mustla piirkonnas 25 €/rm, Viljandis 26 €/rm. Tel 5345 2279.

Männikooremultš Paistus 15 €/m³. Tel 501 8256.

Müüa tooreid halupuid, kuivi pakitud kütteklotse ja kaminapuid, pelleteid ning puit- ja turbabriketti alusel. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Raassilla rehvitöökoda. Suur valik soodsa hinnaga kasutatud rehve. Tel 5348 0984.

Sae- ja höövelmaterjali müük ja teenus. Tel 5348 0984.

Toores lepp, kask ja saar. Tel 5828 9919.

KINNISVARA

Müüa 3-toal korter Suur-Kaares. Tel 5560 4300.

Soovin üürida 2-toal väikse korteri omanikult. Tel 5803 1710.

Soovin osta kolmetoalise ahikütte-tega korteri Viljandi linnas hinnaga kuni 25 000 eurot. Võib pakkuda ka üürikorterit. Tel 5664 2299.

Müüa kanaliga garaaž Riia mnt 53, 1600 €. Tel 501 5925.

Müüa krunt Ramsi lähedal Rahetsema teel, sobib nii aiamaaks, suvilakrundiks kui elamu ehitamiseks. Krundil viljapuud ja marjapõõsad. Lisainfo tel 5344 1870.

Üürile anda 1-toal krt Viljandis ja Ramsil. Reitar Kinnisvara. Tel 5624 0120.

Müüa suvilakrunt Kondil. Tel 5560 4300.

OST

Ostan käibemaksukohustusliku firma. Tel 5800 9939.

Ostan Vene aparatuuri. Tel 526 9976.

OÜ OK Mets ostab raieõigust, metsamaad, ümarmaterjali. Ülestöötamine ja vedu. Tel 527 8119, 503 3379.

Promets OÜ ostab metsa ja maad. Tel 5591 9930.

TEATED

Doonoripäev neljapäeval, 24. aprillil kl 9–11 Abja kultuurimajas. Loosimisel Rahva Raamatu kinkekaart. Kaasa võtta isikut tõendav dokument. SA Pärnu Haigla Veretalitus.

Võhma linnavolikogu kinnitas 16. aprilli 2014. a otsusega nr 6 kehtestatud planeeringute ülevaatamise tulemused. Otsustati jätta kehtima üldplaneering ning lähiaastatel kaaluda võimalusi uue üldplaneeringu algatamiseks. Otsusega saab tutvuda Võhma linnavalitsuses (Tallinna tn 15, Võhma) ja Võhma linna kodulehel www.vohma.ee.

ARCO VARA
Lossi 18 I Tel 435 9969 I www.arcovara.ee/viljandi

Anna Volmer
Maakler ja hindaja
Tel 527 7359

Egle Miller
Hindaja
Tel 5346 9981

Korterid

Müüa 3-toaline rõduga korter Ramsil.
III korrus, pakettaknad, turvauks, köögimööbel tehnikaga.
Toimiv ühistu.
Hind **15 999 €.**
Ave-Maria Mändmets, **5308 3363**

Majad

Müüa ehitusjärgus maja Uusnas.
Üp 147 m², 4 tuba, köök, saun, WC/vannituba, põrandaküte.
Kinnistu 2972 m².
Hind **42 000 €.**
Ave-Maria Mändmets, **5308 3363**

Müüa maja järveäärses piirkonnas Luha tänaval.
4 tuba, köök, veranda, kelder.
Kõrvalhoone-saun, kuur.
Krunt 862 m². Aiaga piiratud.
Hind **58 000 €.**
Ave-Maria Mändmets, **5308 3363**

Maakodud

Müüa maakodu Tääksi külas.
Üp 130,2 m², 2 korrust, 5 tuba, köök. Ahi ja puupliit. Uus kaev. Kõrvalhoone. Kinnistu 2,3 ha.
Hind **29 900 €.**
Aime Opermann, **527 5985**

Müüa maakodu Lasari külas.
2 korrust, 7 tuba, köök, sahver, panipaigad. Korralik WC ja duširuum. Ahiküte ja puupliit soojamüüriga. Renoveeritud, uued puitalumiiniumaknad, uus laudvooder, uus plekkkatus.
Hind **45 500 €.**
Anna Volmer, **5277 7359**

Uuselamud

Müüa uuselamu Viljandist 9 km kaugusel.
Üp 109 m², tuba, köök, esik, garderoob, duširuum-WC. Energiaklass A. Maaküte. Kõrvalhoones saun. Kinnistu 1,14 ha.
Hind **109 000 €.**
Aime Opermann, **527 5985**

Müüa 2009. a valminud uuselamu.
Üp 119 m², 5 tuba, köök, esik, WC ja pesemisruumid, saun. Maaküte. Autovarjualune, tehniline ruum.
Krunt 2965 m².
Hind **89 000 €.**
Aime Opermann, **527 5985**

Ridaelamuboks

Müüa ridaelamuboks Heimtalis.
4 tuba, köök, WC/vannituba (aurusaun), garderoob. Viljakandev aed.
Kinnistu 500 m². Hea bussiühendus Viljandiga.
Hind **49 000 €.**
Ave-Maria Mändmets, **5308 3363**

Kinnistu

Müüa kinnistu Paistus.
Üp 100,4 m², 4 tuba, köök, kuivkäimla. II korruse väljaehitamise võimalus. Kõrvalhoone garaaž.
Kinnistu 700 m².
Hind **15 000 €.**
Aime Opermann, **527 5985**

www.arcovara.ee/6200300

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.luik@ajaleht.ee

2:0

Eesti meeste käsipalli meistrivõistlustel alistas Põlva Serviti pühapäeval Viljandis peetud teises poolfinaalmängus 30:21 Viljandi HC ja asus kolme võiduni peetavat seeriat 2:0 juhtima. Kolmandat korda on need meeskonnad vastamisi täna Põlvas.

Joosu alustab oma sarja

MATI TOMSON,
Joosu klubi liige

Homme alustab Viljandi tervisespordiklubi Joosu 19. järvejooksu ja üheksandat kepikõnni sarja.

Sellesse kuulub kuus umbes 12-kilomeetrise distantsiga etappi. Joostakse ja kõnnitakse ümber Viljandi järve kulgeval terviserajal. Jooksule võib startida kella 17–19 ja kepikõnnile kella 17–18 Viljandi tennisemaja juurest.

Iga osavõtja saab ühe euro maksva kaardi, millele märgitakse kõik tema distantsi läbimise ajad. Selle põhjal üldist paremusjärjestust ei määrata, sügisel avalikustatakse aga kiireim jooksja, keda autasustatakse Elmar Ardma nimelise karikaga. Kiireima selgitamiseks liidetakse neli paremat etapiaega.

Kui kaardil on märge vähemalt neljast jooksust või kepikõnnist osavõtmise kohta, läheb see sügisel spordivarustuse ja meenete loosimisele.

Üritused on 24. aprillil, 15. mail, 12. juunil, 17. juulil, 14. augustil ja 11. septembril. Jooksu algus ja lõpp on tennisemaja juures. Selles majas saab ümber riietuda ja end pesta. Riietusruum suletakse kell 20.

ETAPID

Viljandi järvejooksu ja kepikõnni sarja etapid:

- 24. aprill
- 15. mai
- 12. juuni
- 17. juuli
- 14. august
- 11. september

Allikas: tervisespordiklubi Joosu

Välkturniir sai uue liidri

Laupäeval mängiti Viljandimaa välkmale meistrivõistluste teine ring ja liidririolli võttis enda kanda Gert Elmaste.

Tiitlivõistluste teisel mängupäeval osales 12 maletajat. Gert Elmaste ja Tanel Kuldsepp kogusid võrdselt 10 punkti. Kolmanda koha sai 8,5 punktiga Ion Mõndresku. Esikolmikule järgnesid Siim Kanep, Arvo Tammisaar ja Vello Luht.

Enne otsustavat, kolmandat ringi, mis mängitakse 3. mail kell 11 Viljandi spordihoones, juhib turniiri Gert Elmaste 24,5 kohapunktiga. Talle järgnevad Siim Kanep 24, Tanel Kuldsepp 22,5 ja Ion Mõndresku 21 kohapunktiga. (Sakala)

MAADLUS

Tugevas konkurentsis võitis kaks kohalikku

VALDEKO KALMA,
Tuleviku maadlusklubi president

Laupäeval peetud Küllo Kõivu mälestusturniir kujunes osalejate taseme poolest Viljandi selle hooaja tugevaimaks mõõduvõtuks. Seitsme riigi vabamaadlejate seas teenisid kohalikud võidu kahes kehakaalus.

Kehakaalus alla 57 kg võistlevale Sten Oravale (sinises), kes valmistub Euroopa juunioride meistrivõistlusteks, pakkus Viljandi turniir võimalust oma võimeid tugevas konkurentsis proovile panna. ELMO RIIG

Tänavu 16. korda asetleidnud võistlusele tuli Eesti paremikuga jõudu katsuma sportlasi Soomest, Lätist, Leedust, Valgevenest, Ungarist ja Iisraelist – kokku 151 maadlejat. Täiskasvanute konkurentsis tegi kaasa 76 võistlejat. Tuleviku liikmetest saavutasid esikoha Sten Orav ja Jaanek Lips ning teiseks tuli Ragnar Kaasik.

Kehakaalus alla 57 kg võistlevale Sten Oravale, kes valmistub Euroopa juunioride meistrivõistlusteks, pakkus Viljandi turniir võimalust oma võimeid tugevas konkurentsis proovile panna. Soojenduseks seljatas ta kiiresti leedulase Gytis Jovaiša ja teises kohtumises pidi tema seljakaotust tunnistama lätlane Arturs Savcenko.

Poolfinaalis polnud Sten Oraval suuri raskusi põltsamaalase Kaimo Aljase alistamisega – see kohtumine katkestati juba esimesel maadlusajal tema ilmse ülekaalu tõttu. Ühepoolseks kujunes ka viljandlasest juuniori ja lätlase Deniss Gorenko vahel asetleidnud finaal. See katkestati samuti Orava ilmse ülekaalu tõttu enne normaalaja lõppu.

Viljandi noore vabamaadleja head sportlikku vormi näitab asjaolu, et neljas kohtumises ei loovutanud ta vastastele ainsatki tehnilist punkti ning seega jääb talle juunis Poolas peetavateks Euroopa meistrivõistlusteks vaid edu soovida.

Jaanek Lips pidi kehakaalus alla 65 kg esikoha pälvimiseks võitma kolm kohtumist.

Avaringis oli ta üle lätlasest Artjoms Ritivihsist. Kõige raskemaks kujunes aga teine matš, kus ta oli vastamisi Valgevene juunioride meistri Aleksandr Pavlitšenkoga. Ehkki 28-kordne Eesti meister suutis kohtumise 10:7 enda kasuks kallutada, tunnistas ta, et lõpuvile kõlades tuikus ta väsimusest.

Esikohaheitluses oli Lips vastamisi teise Valgevenest pärit mehe Dmitri Masjukiga, kellel on ette näidata Grodno oblasti meistri medal. Selles kohtumises suutis ta kohe initsiatiivi haarata ning see lõpetati enne tähtaega teisel maadlusajal tema suure ülekaalu tõttu.

Raskekaalus esindas kohalikku maadlusklubi Ragnar Kaasik. Loosi tahtel viis esimene maadlusring ta kokku vana konkurendi, Eesti maaülikooli spordiklubi liikme Kaarel Maateniga. Ei tea, kas Kaasikul oli hinges vaieldav kaotus veebruaris Viljandis peetud Eesti meistrivõistluste finaalis, igal juhul alustas ta matši võimsalt ja kohtumine lõppes enne normaalaega tema ilmse ülekaaluga.

Poolfinaalis alistas Ragnar Kaasik kindlalt ja samuti suure ülekaaluga leedulase Arnas Abromaviciuse.

Raskekaalu võidu pärast tuli Tuleviku sportlasel kokku minna Soome klubi Painimiehet liikme, Kuuba päritolu Hernandes Osdeliga. Matš kulges küll paistulase eduseisus, kuid kahjuks oli vastane lõpusekunditel temast teravam ning suutis ta parterisse viia ja 6:5 võita.

Teistest täiskasvanute mõõduvõtul osalenud Tuleviku maadlusklubi sportlastest olid Georgi Jasnov kehakaalus kuni 74 kg seitsmes ja Erik Becker kehakaalus alla 61 kg kaheksas.

Noormaadlejatest pooled olid Lätist

VALDEKO KALMA,
Tuleviku maadlusklubi president

Küllo Kõivu mälestusvõistluse noorteturniiril tegi kaasa 75 maadlejat, neist 38 olid kohale sõitnud Lätist. Viljandlased võitsid kolm esimest, kaks teist ja kolm kolmandat kohta.

Kõige kergemas kehakaalus alla 22 kg jagati auhinnad kohaliku klubi noorte vahel. Esikoha võitis kindlalt Rene Talts, kes alistas kolm klubikaaslast. Janar Lips teenis teise koha karika, kolmas oli Karl Toom ja neljandaks jäi nooruke Keiro Asu.

Kehakaalus alla 26 kg alustas lennukalt Kolga-Jaani põhikoolis õppiv Kardo Tamm, seljatades järjest kaks lätlast Davids Alksnise ja Denis Romanovsi. Esikohakohtumine leedulase Gediminas Domantesega oli eelnenutest tublisti tasavägisem ning selle suutis Kardo Tamm alles lõpuminutitel enda kasuks pöörata. 6:4 punktivõiduga leedulase üle teenis ta oma esimese rahvusvahelise turniiri võidu.

Kaalus alla 50 kg maadles Eesti kadettide koondise liikmele kohaselt Kevin Ervald. Esimeses kohtumises võitis ta kindlalt lätlase Vladimir Gilmanovi ja teises alistas ülekaalukalt, 12:2 German Shubaevi Iisraelist. Võistluspäeva lõpetas ta ülekaaluka võiduga põltsamaalase Silver Rumpi vastu ning sellega teenis ta kindla turniirivõidu.

Kevin Ervald valmistub praegu Euroopa kadettide meistrivõistlusteks, mis peetakse tuleval kuul Bulgaarias.

Viljandi spordikoolis treenivatest poistest sai turniiril teise koha veel Tristan Aleksandrov (kaalus alla 29 kg) ning kolmandaks tulid ka Gregor Helimets (24 kg) ja Kristo Lustus (26 kg). Viiendad olid omas võistlusgrupis Aimar Alksnis, Kaimar Tamm, Jan Villem Jamnes ja Kaimar Asu.

Sakala

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Madis Järvekülg (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Evi Eiche,
Liivia Tohvelmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Astra Saul 433 0061
Raimo Saar 433 0069
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9—17, lõuna kella 13—13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
Sakala ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu.
Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas.
Tiraaž 8714

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Esmaspäeval sündis Viljandis tüdruk.

135 AASTA EEST

Sakala, 21. IV 1879

Kõige pealt peame täna omas poliitika ringwaatuses ühe uuenduse peale Weneriigis waatama, kelle läbi see riik jälle ühe suure sammu edasi saab astuma. Keiserlik Majesteet on 23. Märtsil ühe käsu wälja saatnud, kelle järele selle üle nõuu peab peetama, kuidas kroonu pääraha maksu ära wõiks kautada ja kroonu sissetulekut tõisel kombel ära seada. Seks saab nüüd üks komisjon kõrge riigi ametnikudest kokku astuma.

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9–17, lõuna kl 13–13.30. **Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee**. Kuulutuse tellimine internetis **http://kuulutus.ajaleht.ee**

TÖÖ

Ehitaja otsib tööd. Tel 5567 7488.

Maalrid ootavad tööpakkumisi. Tel 5397 1719.

Viljandi Kesklinna kool võtab tööle keskealise naisterahva täiskoormusega koristaja ametikohale. Tööle soovijail tulla vestlusele neljapäeval, 24. aprillil kell 15 aadressil Uueveski tee 1 Viljandis. Tel 513 3627.

RAMSI TURVAS
AS Ramsi Turvas
võtab tööle kogemustega
LUKKSEPA-KEEVITAJA
Info jyri@ramsiturvas.ee
tel 529 2612

Töömahu suurenemise tõttu võtab AS Viljandi Aken ja Uks tööle puidupingitöölisi. Info tööpäevadel tel 433 0612.

TEENUSED

Kaeve- ja planeerimistööd ekskavaatorlaaduriga. Tel 5551 3306.

Kaardid ennustavad 24 h, h 1,09 €/min. Tel 900 1727.

Elektritööd. Tel 522 8153.

Carstopis sõiduauto rehvimontaaž 4 rehvile: plekkvelg 20 €, valuvelg 25 €. Tel 508 0337.

Autoklaasid: müük, paigaldus ja parandus. Ka kaskokindlustuse juhtumid. OÜ Car-Fix, Riia mnt 54b, tel 433 7789, carfix@carfix.ee.

Katuste pesemine ja värvimine. Tel 5891 8986.

Ohtlike puude langetamine. Tel 504 7811.

Puitfassaadid jm ehitustööd. Tel 526 9976.

Salvkaevude kaevamine ja puhastamine. Tel 5672 7555.

Suverehvid soodushinnaga -20%. Müük ja paigaldus. OÜ Car-Fix, Riia mnt 54b. Tel 433 7789, carfix@carfix.ee.

Teeme katuse- ja fassaaditöid, siseviimistlust, elektritöid, ventilatsiooni- ja torutöid. Meccer OÜ, Henri.sammul@gmail.com.

Küünal on kustunud,
ööle uut päeva ei järgne.
Ja vaikus on raskem kui muld.

Lahkus meie kallis

JAAN REBANE

26. III 1943 – 21. IV 2014

Leinab ristitütar Merilii perega.

Ärasaatmine reedel, 25. aprillil kell 15 Riia mnt kabelist tuhastamisele.

Mälestame

VIKTOR LISEISKIT

Sügav kaastunne omastele.

Perekond Maiste

Südamlik kaastunne omastele

VIKTOR LISEISKI

ootamatu kaotuse puhul.

MTÜ Viljandimaa Turism

Killuke sinu südamest jääb alati meiega...

Mälestame

INGE TOOMSOOD

Siiras kaastunne Toomasele, Tiiale, Tairile ja Triinule ema, ämma ja vanaema kaotuse puhul.

Tarvastu segarühma tantsijad

Kas aimasid, kui habras oli niit,
mis sind eluga sidus?
Äkki jäädavalt minema siit
üks õnnetu hetk sind viis.

Sügav kaastunne Ellele tütardega, Bernhardile ning Andruse ja Erika peredele abikaasa, isa, poja, venna ja onu

PEETER RAALI

lahkumise puhul.

Onupoeg Enn perega

Mälestame

LEIDA KIVISILDA

Avaldame südamlikku kaastunnet Urvele perega ema surma puhul.

Sürgavere põllumajandusühistu

Südamlik kaastunne Urmasele perega

LEIDA KIVISILLA

kaotuse puhul.

Kolleegid RMK Õisu kontorist

Valus on mõelda, et sind ei ole
ja kunagi enam me juurde ei tule.

Lahkus meie kallis abikaasa, isa, vanaisa ja äi

VELLO ROHTLA

7. XII 1936 – 20. IV 2014

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine teisipäeval, 29. aprillil kell 13 Riia mnt kabelist Metsakalmistule.

Mälestame head sõpra

VIKTOR LISEISKIT

Siiras kaastunne omastele.

Leo, Jaanus, Tiiu ja Riin

Armas Triin!

Südamlik kaastunne kalli isa

VIKTOR LISEISKI

kaotuse puhul.

Kerli perega

Vaikus ja rahu on sinuga,
mälestused jäävad meiega.

Mälestame kallist

INGE TOOMSOOD

Südamlik kaastunne omastele.

Kersti, Reet, Veera, Helve, Maimu, Maie, Silvi, Vello, Juta, Ülle, Malle ja Maire

---

Kallis Elle lastega!

Siiras kaastunne teile armsa abikaasa ja isa

PEETER RAALI

kaotuse puhul.

Töökaaslased AS-st Galvi Linda

Kallis Elle lastega!

Meie siiras kaastunne abikaasa ja isa

PEETER RAALI

kaotuse puhul.

Ülle, Aare, Tea, Kerstin, Aivar, Ülle ja Andres

Seal, kus sulgub eluraamat,
algab mälestuste maa...

Mälestame kallist

VAIKE HENSENIT

Avaldame südamlikku kaastunnet omastele.

Aime, Leida ja Vilma

Raske on leida lohutussõnu,
neid õigeid, mis leevendaks valu...

Südamlik kaastunne abikaasale, poegadele peredega ning lähedastele kalli

VELLO ROHTLA

kaotuse puhul.

Mälestab perekond Pastarus.

Mälestame head sugulast ja sõpra

VELLO ROHTLAT

Jagame lähedaste leina ja oleme mõtteis toeks.

Perekonnad Sukk, Koit, Meremaa ja Kivilaan

Mälestame venda ja onu

VELLO ROHTLAT

Sügav kaastunne Eevile ja poegade peredele.

Perekond Rohtla

Mälestame

VIKTOR LISEISKIT

Avaldame kaastunnet omastele.

Vilmix OÜ

Südamlik kaastunne lähedastele

VIKTOR LISEISKI

kaotuse puhul.

Perekond Bremraud

Südamlik kaastunne Tairile kalli vanaema

INGE TOOMSOO

kaotuse puhul.

Tarvastu gümnaasiumi 61. lend ja klassijuhataja

Süütame küünla Tarvastu lasteaia endise pikaaegse juhataja

INGE TOOMSOO

mälestuseks.

Kaastunne lähedastele.

Tarvastu lasteaed Naeruvõru

Kallis Elle perega!

Südamlik kaastunne kalli abikaasa ja isa

PEETER RAALI

kaotuse puhul.

Sirje, Katrin ja Urve

Südamlik kaastunne Ellele armsa abikaasa

PEETER RAALI

kaotuse puhul.

AS Galvi-Linda kollektiiv

Siiras kaastunne külavanem Tarmole perega kalli ema, ämma ja vanaema

HILJA SIMSONI

kaotuse puhul.

Karksi külamaja ja Karksi kultuuriselts

Südamlik kaastunne lähedastele

VELLO ROHTLA

kaotuse puhul.

Õie ja Eduard

Südamlik kaastunne Eevile kalli abikaasa ja poegade peredele

VELLO ROHTLA

kaotuse puhul.

Valja, Marge, Leili ja Milvi

Südamlik kaastunne Triinule kalli isa

VIKTOR LISEISKI

kaotuse puhul.

Sikuti advokaadibüroo

Avaldame kaastunnet Ülole perega armsa õe

INGE TOOMSOO

kaotuse puhul.

Perekonnad Kuld, Kaare ja Marand

Mälestan endist töökaaslast ja head sõpra

PEETER RAALI

Südamlik kaastunne omastele.

Aare

Mälestame Võhma kapelli- ja laulukaaslast, kallist

HELJU ENNUKIT

Avaldame sügavat kaastunnet Urmasele, Eevile, Viivikale ja Elerile perega.

Leinas Regina ja kapell

Avaldame kaastunnet Avole isa

VELLO ROHTLA

kaotuse puhul.

Töökaaslased

Mälestame

VELLO ROHTLAT

Tunneme kaasa abikaasale ja poegadele peredega.

Naabrid Sapelsonid ja Leppikud

Avaldame kaastunnet omastele

VIKTOR LISEISKI

kaotuse puhul.

Enberg T.E. OÜ

Südamlik kaastunne omastele kalli

INGE TOOMSOO

ootamatu surma puhul.

Tarvastu raamatukogu kollektiiv

Mälestame onupoega

PEETER RAALI

Ants perega

Südamlik kaastunne Helerile ja tema lähedastele kalli

HELJU ENNUKI

kaotuse puhul.

Töökaaslased Salva Kindlustusest

Mälestame

VELLO ROHTLAT

Avaldame kaastunnet Eevile ja tema lähedastele.

Helju, Peeter, Heldi, Ants, Maie ja Endel

Mälestame endist naabrimeest ja head sõpra

VELLO ROHTLAT

Südamlik kaastunne lähedastele.

Andres ja Jaanus peredega

Mälestame

VIKTOR LISEISKIT

Südamlik kaastunne omastele.

Marko perega

Mälestame

INGE TOOMSOOD

Meie sügav kaastunne lähedastele.

Tarvastu gümnaasiumi pere

Südamlik kaastunne Enn Pärnamägile ema

ILSE ŠULTSI

surma puhul.

Kolleegid Tallinna tehnikagümnaasiumist

Hüvastijätt 26. aprillil kell 13 Paistu kalmistul.

Südamlik kaastunne Pillele armsa ema

ERNA PRIIVITSA

kaotuse puhul.

Inge ja Aime

Mälestame toredat naabrimeest

VELLO ROHTLAT

Avaldame siirast kaastunnet lähedastele.

Juta ja Vello

Südamlik kaastunne Eevile poegadega

VELLO ROHTLA

kaotuse puhul.

Aimi perega

Mälestame koostööpartnerit

VIKTOR LISEISKIT

Südamlik kaastunne omastele.

AS-i Eesti Keskkonnateenused meeskond

Südamlik kaastunne Toomasele perega

INGE TOOMSOO

kaotuse puhul.

Tarvastu külaselts

Siiras kaastunne omastele

REIN KAUBERI

kaotuse puhul.

Tiina, Kati ja Maire peredega

Raske on leida lohutussõnu,
neid õigeid, mis leevendaks valu...

Mälestame kallist õemeest

VIKTOR LISEISKIT

Südamlik kaastunne Kristale, Triinule, Taavile ja kõigile lähedastele.

Indrek perega

Mõni hetk on elus valusam
kui teine,
mõni hetk on kohe väga,
väga valus.

Kallis Krista!

Südamlik kaastunne abikaasa

VIKTOR LISEISKI

kaotuse puhul.

Sinu sõbrad
Männimäe loomakliinikust

Südamlik kaastunne omastele

VIKTOR LISEISKI

ootamatu kaotuse puhul.

MTÜ Viljandimaa Turism

Südamlik kaastunne Toomasele kalli ema

INGE TOOMSOO

kaotuse puhul.

Ene ja Aare

Kallid Elle, Eveli ja Janeli!

Meie siiras kaastunne abikaasa ja isa

PEETER RAALI

ootamatu kaotuse puhul.

Maire, Ivi, Andra, Kadri, Karmen, Mare, Margit ja Reet peredega ning Liina, Leida ja Terje

---

Sa nüüd oled vaikuse kaja,
tähehelkide peegeldus vees.
Taeva serval on tilluke maja
ja sina selle sees.
Kõik kaunis nii korraga lõppes,
elu ilus elamata jäi...

Mälestame kallist pereliiget

MARKO-JÜRI PÄÄSUKEST

23. IV 1984 – 23. V 2012

30. sünniaastapäeval.

Sügavas kurbuses tädi Anu koos Aneti ja Raidiga

Otsime pagariärisse
MÜÜJAT
Töö graafiku alusel
esmaspäevast laupäevani.

Tööpäev algab hommikul kell 6.30!
CV saata aadressil ou.kivipagar@neti.ee
või tuua poodi Kivi 1, Viljandi.
Tel 517 8710.

AUTOASI
* Veo- ja sõiduauto, haagiste varuosad
* Raadiosaatjad ja tehnoturukaubad
* Kinnitus- ja tõstevahendid, tööriistad
* Lahtised Lääne ja Vene õlid
* Määrdeained ja keemia
* L.Brador ja Björnkläderi tööriided
* Tulekustutite kontroll
VILJANDI Kapri
Kauplus Tallinna t 58
E–R kl 8–17.30, L kl 10–14
Tel 433 3016, 433 8355, 523 8016

GRUNDAR PUIT OÜ
Metsakinnistute ja raie ost
(sobivad ka osaliselt raiutud
ja hüpoteegiga koormatud
metsakinnistud)
Aitame metsakavade koostamisel
ja paberite vormistamisel
Tel 525 9788 • harry@grundar.ee
faks 443 0376 • Tehnika 15, Paikuse

VESMEL
www.vesmel.ee
Ostame metsakinnistuid
ja kasvava metsa
raieõigust
Tel 502 0471, 447 3672
info@vesmel.ee

Elene
SISUSTUSKESKUS
Elene Sisustuskeskuses
SUUR
TÜHJENDUSMÜÜK
Kogu kaup –25%
Pakkumine kehtib kuni aprilli lõpuni
Elene Sisustuskeskus
Home Gallery II korrus • Leola 53 • Viljandi • Tel 437 0097

tsi
Tootsi Turvas ostab:
kasvavat ja tee äärde
virnastatud võsa
Tel 5646 1882
jaak.raid@tootsiturvas.ee
Tel 526 9639
kaimo.kivikas@tootsiturvas.ee

REHVITÖÖKODA
LAI VALIK VÄHEKASUTATUD
SUVEREHVE
PLEKKVELJED ENAMLEVINUD AUTOMARKIDELE

RAUDTEE 3, VILJANDI, tel 434 9388
www.kasutatudrehvid.ee

Pärnasalu OÜ
Teie metsa meister
OSTAME HAAVA- JA LEPAPAKKU
PÕLTSAMAAL, TARTUS JA PÄRNUS
PAKUME PARIMAT HINDA LEPA JA HAAVA
ENAMUSEGA RAIETELE JA KINNISTUTELE
info@sawmill.ee • Tel 513 1268
www.sawmill.ee

Võrtsukala OÜ müüb sel nädalal, 24.04–26.04 (N–L)
Viljandi turu väravas Leola tänaval
(Valuoja oru poolses küljes) punases telgis
omapüütud värsket Võrtsjärve kala
ning mere- ja
kalakasvatuste kalu
Sel nädalal müügil
suitsulatikas!

SIMPLY CLEVER
ŠKODA
KUUMAKSE
84 €

Kombineeritud kütusekulu 5,5 l/100 km, CO2 emissioon 119 g / km. Pildil on lisavarustusega täiendusi.
Fabia erimudel PLUS 9 990 €
Hinnas sisaldub: metallikvärv • alarm • kesklukustus • konditsioneer • elektrooniline juhitavuskontroll • 6 turvapatja • ISOFIX lapseistme kinnitusaasad • CD/MP3 raadio ja palju muud!
1.2 bensiinimootor, 69 hj, 5-k. manual, keskmine kütusekulu 5,5 l/100 km, pagasiruumi maht 315 – 1180 l
Autoliisingu krediidikulukuse määr on 2,95 % aastas järgmistel näidistingimustel : vara hind 9 990 € (sisaldab käibemaksu), aastane intressimäär 1,99 % + 3 kuu Euribor, lepingutasu 223 €, periood 60 kuud, sissemakse 20 %, jääkväärtus 35 %. Tutvu liisingtingimustega www.seb.ee/liising, vajadusel konsulteeri SEB pangakontoris.
4 AASTAT 120 000 KM ÜLEEUROOPALINE GARANTII
ŠKODA Eesti mobiilirakendus
Saadaval App Store'is
Facebook.com/skodaeesti
Moller Auto Viljandi OÜ • Viljandi, Tallinna mnt 45
Tel: 4355 340 • viljandi@skoda.ee **www.skoda.ee**